

GEOGRAPHIA

ASSYRII

Adiabena

Ninus

Belus Nili pater

Ctesiphon

Seleucia

Tigris

Lycus

Caprus

Euphrates

ASSYRII post Euphratem loca tenent, amne tamen à Babylonijis diuisi. Herodotus eisdem populos cum Syris esse dicit: sed à Græcis Syros, à Barbaris Assyrios uocari. Iosephus de antiq. ab Assur cognominatos esse, qui & Ninū condidit ciuitatem. Assyriorum sunt Adiabena, Ninus, Ctesiphon, Tredon, Apollonia, Arbela, Seleucea. Adiabenos, & Satropedas memorat Strabo. Marcellinus lib. XIII. dicit, Adiabena quæ priscis temporibus Assyria dicta est. ἀπὸ τοῦ ἀδιαβατοῦ ὄνομα, id est, à non permeando, quod ibi Euphrates sit minime uado permeabilis. Hos à Seuero principe superatos fuisse, monstrat adhuc arcus eius triumphalis ad radices capitoli. Ninus iuxta & ultra Tigrim Nini ædificium, & regia, octo annorum spatio denis hominum milibus extructa, cuius modica adhuc exstant uestigia. In sacris libris Niniue appellatur, quæ Ionæ uocibus dicitur obtemperasse. Eadem & Nisibis postea nonnullis, Strabo tamen diuersas facit. Supra Ninum uero quem Abraami tempore idem author tradit fuisse, omnis incerta historia, nec facile Bero si qui fertur libello, uel cuiquam alij præter quàm receptorum historicorum authoritati credendum: nec uerisimile tot Græcos Latinosq; eruditissimos uiros, qui hæc præterierunt ignorasse: tantum Nini patrem Belum Plinius adducit syderalis scientiæ inuentorem, templumq; ei Babylone dicatum. Durauit Assyriorum regnum annos CCXL. successione regum XXXVI. Quorum ultimus Sardanapalus. Hinc per Arabum ad Medos, demum ad Persas translatus, ut in Trogo late narratur. Secundum etiam fluuium Ctesiphon iuxta & ultra, Tigrim clara urbs terminus olim populi Ro. quò Traianus peruenit, fatoq; quodam uidebatur eam transire non licere sine incommodo, ut est animaduersum in Probo principe, & eius nonnullis successoribus. Hanc ciuitatē Pli. dicit ædificatā à Parthis, ut Babyloniā iuxta positam oppugnaret. Seleucea metropolis Assyriæ à Nicæno ædificata: prima huius nominis & magnitudine & potentia Straboni, quam item Pli. suo tempore Babyloniā uocatā dicit, à Traiano primū, deinde à Parthis occupata, rursus à L. Antonino Imperatore recepta. Hic iuxta regum solet esse hybernatio. Nam in Bactrianis æstiuare dicunt. Eustath. Nunc flumina restant. Tigris oritur in regione Armeniæ maioris, fonte conspicuo in planitie: claros secum amnes trahit, inter quos Lycum & Caprum, qui à Niphate monte nascentes in medio Adiabenam & Arbelitim regionē retinent. Tigris item à celeritate dictus, quod Medi Tigrin sagittā appellant, ut Plin. refert, ob quam celeritatem à Græcis quondam Sylax dicebat, quasi raptim ferret. Huius appellatione deceptus est olim Iulianus princeps, ut Theram fluuiū caueret ab oraculo iussus: nam & hic Theræ nomen retinet. Euphrates longe maior & occidentalior est, oritur è Paryarde Armeniæ monte: primo in occidentem labens, deinde flexus in meridiem Antitaurum intersecat, maioremq; Armeniam à minore diuidit. Hinc Babyloniā in sinu complexus, deinde in orientē conuersus Tigri coniungit, amboq; Austrū uersus delati in sinū Persicū duobus ostijs exeunt. Hi amnes unā cū Nilo & Gange in Paradiso terrestri à sacris uoluminibus ponunt, ob fertilitatē circa culturæ: mutatis tamē nominibus. Fert em̄ Euphrates Nili modo regiōes quotānis irrigare.

R. VOLATERRANI COMMENTARIORVM VRBANORVM
LIBER XII PERSIA

Persia

Nasturtium Persicum Magorum mores.

PERSIA à septentrione Mediam, ab occasu Susianā, ab oriente duas Carmanias, ab austro partē Persici sinus habet. Persæ toti quidē Asiæ imperauerunt: Lydij uero nō toti, sed cis Halim tantū. Idq; usq; Croesum qui à Persis superatus fuit. In Græciā trañcientes sæpe in pugna inferiores fuere, donec à Macedonibus uicti succubere. Gens alioqui multitudine potētior q; uiribus: sicuti pleriq; Asiatici, uestiū mensarūq; molitie occupati. Iuuetus nasturtio, & sale, cū pane & aqua uescit, ut Strabo, Cicero. Eorū sapiētes Magi, quorum mos cū matribus coire. Strabo. Catullus. Ex matre ac nato Magus nascat oportet. Hi cū alia tū hoc seruant institutū, ut se iubeāt post mortē insepultos auibus lacerandos dimitti. Nec nisi ex eorū numero rex creat. Persarū oim cōsuetudo, maximis de reb⁹ in uino cōsultare, equitādī studiū magnopere: p̄terea mētiri oim turpissimū existimare: p̄ximū huic, debere. autor Hero. Adorat solē, cui uix

uix mundum ipsum sufficere dicunt, propterea templorum ac simulacrorum omnium euer-
 fores sunt, autores Strabo, Cice. in Verrem, Pedianus. Posteris uero temporibus cum re-
 gnum hoc cum Parthis confusum fuerit, inter Parthos mox subsequentes multa de Persis
 dicemus. Nunc uero tantum loca. Achæmenia pars Persidis ab Achæmeno Aegæi filio,
 Stephano, Arbela & Gaugamela dicitur Marcellino, ubi Dareum Alexander uicit, Plinius:
 Arbelitis ubi Dareum Alexander debellauit, Cyropolis quæ à Persis Cyrebata dicitur Ste-
 phano. Cachenum cuius meminit Polybius. Drange gens Persica & Drægena regio Stra-
 boni. Elymei & Elymea siue Elymais regio Persidis in Susiana. Persepolis regni caput ab
 Alexandro diruta. Plinius. Laodicea in extremis finibus ab Antiocho cõdita, Gaucamela
 urbs quæ in sustentatione Cameli ueteris & defelli Dareus condidit. Nã uox ea Perfarum lin-
 gua, domus Cameli dicitur Straboni. Gordiæa regio à Gordiæo Triptolemi filio ex Argo
 in Syriam ad inquirendam Isidem profecto, Stepho. Mases Plinio à Mase monte. Ptolemæo
 Casus scribitur. Panchaia regio à rege Pächæo dicitur Probo grammatico. Pasagarda op-
 pidum & regio Straboni à Cyro cõditum, ubi prælio uicit Astyagem. eo siquidem uerbo
 Castra Perfarum significari tradidit Anaximenes. Hic Syri sepulchrum esse Strabo dicit.
 Sitace urbs & Sitacena regio Persidis Plin. Ptole. Susiana item regio ex occidentis parte,
 quam Ptolemæus hanc à Perside disiungat. In hac Susa ciuitas neutri generis, regia Per-
 farum à Dareo Histaspis filio condita Plinio. Straboni uero Titoni patris Memnonis ædi-
 ficium. Cognominata Stephano à fontibus quibus locus abundat, hoc enim uocabulo fon-
 tem in ea regione nominant. Incolæ uero Susij qui & Cissij, ut ait Strabo, appellantur à ma-
 tre Memnonis in ea regione sepulta, quæ Aeschylus Cissim uocat. Vxij gens maxima, &
 Vxia regio Straboni, ex qua Coaspes fluuius oritur. Hos ego putauerim quos uulgus nunc
 Vxios siue Cinganos uocat, qui per orbem, maximeque per Italiã sparsi degunt, more ferarum, nul-
 la lege, nullis artibus, tantum futura prædicentes, cum omnes ferè populi orientales præsertim
 uicini Chaldæis, Mathematicæ sint additi: autorem habeo Scilacem qui historiam scripsit
 Constantinopolitanam. Dicit Michaelem Traulum Imperatorem ex uaticinio Vxiorum
 adeptum imperium fuisse, quæ secta per Mœsiam ac Europam sparsa, passim omnibus fu-
 tura prædicebat. Et hæc quidem de locis, Deinceps de regibus. PERSARVM regnum
 post Assyrios & Medos Cyrus primus omnium excitauit. Cuius historiam Trogius libro
 primo in hanc fere sententiam repetit. Astyages Medorum rex futuram ex filia prolem ua-
 tum prædictione formidabat. Quare Cambisi obscuro loco inter Persas nato eam locauit,
 natumque mox puerum Harpago amico madauit, ut eum necaret: ipse uero miseratus infan-
 tem exposuit inter armenta, quem pastor inuentum canis ubere forte educatum, pro suo
 aluit: Cyri nomine indito à Cyro flumine, quod circa Pasagardas per curuam Persiam flu-
 it, ut autor Strabo libro xv. Crescente igitur quotidie uirtutis indole rex inter pastores
 per ludum constitutus magni uiri speciem præ se ferebat. Tandem agnoscitur Astyagis ne-
 pos, sollicitatusque ad regnum per Harpagum, Astyagi bellum auxilio Perfarum mouet, ubi
 captum tantum regno priuat, imperiumque Medorum, quod annos c. durauerat, in Per-
 sas transfert. Deinde Babylonios, Cræsumque Lydiæ regem eorum auxiliarem superat, ar-
 masque post in Cræsum uertens, uictum eum in regno remanere permisit, uerum paulopost
 rebellantem unam cum regno sustulit. Postremo subacta Asia ac toto oriente Scythas tenta-
 uit, ubi primo contra Thomirim reginam uictor, mox captus atque interfectus ab ea, & in san-
 guinis utrem missus, ut humano cruore, cuius aueritate expleri non poterat, plenius exatu-
 raretur, postquam regnasset annos xxx. Sepulchri eius epigramma Plutarchus in Ale-
 xandro & Strabo xv. ponunt. Lactantius ait hoc ferè tempore Tarquinij fugam fuisse,
 ut pariter Romæ occiderit, & apud Persas cepit regnum. Hic & Iudæis amicus, uasaque
 templi restituit. Cambises Cyri filius deinde regnauit, ingenti & ipse animo, qui patrijs re-
 bus Aegyptum adiecit, sed offensus illorum superstitionibus Apis cæterorumque deorum
 ædes dirui iussit. Ad Ammonis quoque templum expugnandum exercitum misit, qui tem-
 pestatibus & arenarum motibus oppressus interijt, ut ait Trogius. Seneca uero libro septi-
 mo de ira: Cambises fertur in Aethiopas iugum detrectantes, quumque inexplorato per aren-
 tia exercitum duceret, deficientibus cæteris alimentis, decimum quemque inter se in cibum
 fortiti sunt: durauitque adeo talis seueritas, donec & ipse ne reuocaretur ad sortem pertinuit,
 receptumque signum cecinit. Dicit item filium sagitta interemisse. Lucanus autem in x.

Achæmenia

Arbela

Cyropolis

Drange

Drægena re.

Elymei

Elymea re.

seu Elymais

Persepolis

Laodicea

Gaucamela

Gordiæa

Mases

Casus

Panchaia re.

Pasagarda

Sitace

Sitacena re.

Susiana

Susa

Susij & Cissij

Vxij

Coaspes flu.

Vxiorum secta

Reges per-

farum

Astyages

Cyrus

Cambises

Vesanus ad ortus Cambises, longi populos peruenit ad aui, Defectusq; epulis ac pastus
 cade suorum Ignoto te Nile redit. Sub hoc, ut autor est Beda, historia Iudith conscribitur.
 Cambises enim regno Assyriorum à patre iam uiuente prapositus fuit. Appellatusq; Na-
 bocodrosorus secundus apud Historicos. Nam de primo apud Strabonem inter Babylo-
 nios dixi. Idem & in Esdra Artaxerxes uocatur, qui templi restitutionē sub Cyro cœptam
 impedijt, tributaq; imperauit. **DAREVS** Histaspis filius, ut autor Trogus, unus est
 ptem magis fuit, qui Persis post Cambisem septem annis præfuerunt. Tandem inter eos
 conuētum, ut cuius equus primum soli orienti adhinniret, rex salutaretur. Quod sane Da-
 reo contigit astutia cuiusdam Cebaris equisonis, uti Valerius refert, qui admissam intra
 equæ genitalia manum, cum ad constitutum uenisset, naribus equi admouit, quo ille irrita
 tus odore, ante omnis hinnitum dedit. Babylonios statim rebellantes perdomuit. Ionas na-
 uali prælio superauit. Postremo aduersus Athenienses cum potētissimo exercitu mouens
 à Milciade in campis Marathonijs terrestri pugna superatus est, desideratis millibus **CC**.
 Dumq; uires instaurare conatur, in ipso apparatu excessit, anno regni **VII**. ab urbe con-
 dita **CCCLXV**. Hic ille, ut refert historia supradicta, qui Zorobabelem extulit, regnum
 ei uaticinanti, templiq; cœptam restitutionem permisit. **XERXES** Darei filius regni
 hæres, ut apud Trogum lib. **II**. maximus omnium regum Persarum fuit. Aegyptum quæ
 à patre desciderat recepit. Expeditionem etiam quam Dareus in Athenienses parauerat,
V. annorū apparatu prosequens, decies cētena hominum milia traduxisse dicitur. Quem
 numerum, ut Valerius itemq; Hieronymus testantur, de alta prospectans specula, fleuisse
 fertur, quod post **C**. annos nullus eorum superesset. Hac igitur multitudine accinctus, ut
 omnes referunt autores, & maria perstrauit, & Athon montem aceto diruptum uelificauit,
 ac compedes Neptuno apud Isthmon iniecit, aliaq; mira edidit, hyperbole poëtarum.
 Victus demum à quatuor milibus apud angustias Thermopylarū, nauale certamen cum
 Themistocle tētauit, à quo item apud Salamina superatus, turpiter cum paucis parua cym-
 ba aufugit, relicto Mardonio præfecto cum **CCC**. milibus, qui & ipse profligatus apud
 Bœotiam fuit. Athenienses interea expectatione ac metu Xerxis ex oraculo Pythiæ, quæ
 ligneis muris sese tuerētur respondit, naues plurimas in tota Græcia comparauerunt. Post
 igitur annos aliquot, tertiam cum Cimone duce Xerxes pugnam instaurans, haud melio-
 rem sortitus est exitum; demum cum se ocio socordiaq; relicta militiā tradidisset, teste Va-
 lerio, præmium genus luxuriæ nouum inuenientibus proposuit. Quamobrem à suis spre-
 tus paucis post annis ab Artabano præfecto suo in regia interficitur, cum regnasset annis
VIII. Artaxerxes igitur patrem ulcisci cupiens cum Artabano, qui regnauit annis **VII**.
 loriam de industria quodam die permutauit, eoq; modo inermem aggressus interfecit; au-
 tores Trogus libro **VI**. & Herodotus **VIII**. regnauit annis **XLII**. Sub hoc gesta quæ
 de Hester & Mardochæo cōscribuntur, ut testatur Nicephorus Græcus autor. Dareus co-
 gnomento Nothus patri Artaxerxi succedens Tisaphernem militiæ præfectum fecit, ad
 quem Alcibiades olim exul confugit, in gratiamq; ipsius & præstantia corporis & ingenij
 elegantia peruenit, adeo ut eum ex amico minime amicum Lacedæmonijs, à quibus sur-
 spectus ipse Alcibiades aufugerat, redderet. Hic Artaxerxe & Cyro minore filijs relicto,
 moritur anno regni **XXX**. eodem quo Athenas Lacedæmonij subegerunt, & **XXX**.
 Tyranni fuerunt constituti. Cyrus autem minor Ionia Lydia, quibus locis loco Tisapher-
 nis Alcibiades fuerat præpositus; Artaxerxes uero nati maior regno successit, Mnemon
 cognominatus, qui statim defuncto patre à fratre Cyro clam insidijs petitur. Quod cum
 cognouisset aduersum ad se blande aureis compedibus uinxit. Matris dein precibus uita
 condonata dimissus palam bellum indicit, adscitis in auxilium Lacedæmonijs, qui memo-
 res Atheniensi bello eius opera se adiutos excusationem apud Artaxerxem reddendæ gra-
 tiæ habuerunt. Commissa igitur pugna prior Artaxerxes uulneratur, quem cum equi tur-
 ga periculo subtraxisset, Cyrus à cohorte regia oppressus, interficitur. Sicq; prælio **X**. mi-
 lia Græcorum auxilio Cyri fuere, qui reuertentes per tot itineris spatia inter barbaras gen-
 tes & inimicas se incolumes uix in patriam receperunt. Hæc ferè Trogus libro quinto.
 Ad hunc Artaxerxem Alcibiades iterum exul confugit, petitusq; & in cubiculo crematus
 est, iussu **XXX**. Tyrannorum. Ad hunc item Conon dux Atheniensium male re con-
 tra Lacedæmonios gesta, metu suorum ciuium se recepit. Cyrus autem is fuit sub quo Xe-
 nophon

nophon philosophus militauit, eiusque patriam ac uitam descripsit. Ad Artaxerxem redeo, quem Eusebius eum esse testatur sub quo liber Hester describitur: eundem quoque Trogius libro X. liberos CXXV. ex pellicibus suscepisse scribit, tres tantum iusto matrimonio, Dareum, Ariarathem, & Ochum, quorum Dareum quem regem constituerat, quod ab eum cum L. filijs alijs insidijs peteretur, interfecit, atque hoc modo rex quam pater felicior decessit anno regni XXI. scepro Artaxerxi filio Ocho cognominato relicto. Is itaque ab initio coniurationem formidans caede atque strage principum regiam referfit, nulla sexus aut aetatis reuerentia, ne uidelicet fratribus parricidis esset scelere inferior. Atque ita demum rebus domi pacificatis, bellum Armenijs intulit: autor Trogius libro decimo. Post Ochum, qui regnauit annis XXXVI. Narses filius rem tenuit annis quatuor. Is, ut est autor Herodotus, prolem habuit etiam numerosam, interfectus demum a Bago Eunucho, postquam regnasset annos quatuor, surrogato Dareo qui ex stirpe regia non erat, ut ait Strabo: uir enim Persa Codemanus antea uocatus, milesque ac Arsani filius fuerat, egregiamque bello contra Armenios regi suo operam nauauerat. Quare ob uirtutem & merita Ochi interfecti successor a Bago Persis constitutus: Darei nomine nequid regiae maiestati deesset indito. Bellum cum Alexandro Magno uaria fortuna gessit, postremo uictus, & a suis proditus interfectusque, postquam regnasset annis sex, uitam pariter cum Persarum regno finit. Quod teste Strabone annis CCL. durauerat. Hic dicitur dum fugeret ingruente bello ab Alexandro, cursu calefactus cenosam bibisse aquam, iurasseque nihil unquam iucundius bibisse: autor etiam Cice. in Tuscul. Aelianus autem Artaxerxi Cyri fratri hoc dicit contigisse. Reliquos Persarum reges, & historiam mox in regione Parthorum repetam. Nam ex Persis ad Macedonas, a Macedonibus ad Parthos, rursus uero ad Persas regnum reuertitur. PARTHOS nunc exequar, qui ab occasu Mediam, a septentrione Hircaniam, ab oriente Ariam, ab austro desertam Carmaniam habent montibus cincti. Finis inter eos & Romanos Euphrates, regni caput Hecatompylos Plinio. Ctesiphon uero regia ciuitas ab eis aedificata ad Euphratis ripam, de qua in Assyria dixi. Parthiae populi Parthorum a Scythia profecti, quos eosdem cum Parthis Stephanus esse dicit. Nysei campi, & Nysei equi iuxta Parthos laudatissimi Straboni. In uniuersum uero Parthi regionem frugiferam colunt, omniaque praeter oleam ferentem. Praeterea genus hominum bellicosissimum. Sagittae praefertim, quam post tergum mittunt, & equorum celeritate insignes. Trogius refert eos omnia publica, priuataque officia equitando obire. Quae res tantum nobilitatem a uulgo distinguit. Magnum quoque imperium in Asia tenuere. De quibus de eorum origine breuiter ex Strabone, Trogius, & Herodiano referam. Post Dareum illum cui regnum Alexander abstulit, per multos annos Macedones ipsi qui Alexandro successerant, diuisis inter se regionibus imperarunt. Sed ortis inter eos discordijs attrito Macedonum robore Arsaces uir Scythia & ignobilis, uirtute bellica adeo claruit, ut collecta manu exulum Scytharum quos ea lingua Parthos uocant, a Theodoto, qui Alexandri ordinatione Bactrianorum mille ciuitatibus praerat, deficiens, breui tempore ipsum cum tota gente in seruitutem, deinde Seleucum Syriae regem, postea Hircanos redegerit: Dasa etiam urbe in excelsa monte aedificata. Ita paulatim breuibus initijs gentem maximam constituit, & Romanis postea saepe formidatam, pro quibus meritis reges deinde Parthorum Arsaces, & Arsacidae populi appellati. Quarta ab eo successione regnum ad Mithridatem uenit, quo tempore Eucratides apud Bactrianos regnum propagauit. Hic subactis Medis regnum Parthorum a monte Caucaaso multis populis in deditioem redactis usque ad Euphratem protulit, morbo demum senex extinctus est, haud Arsacis primi rebus gestis inferior. Cuius filium Phraatem successorem regni ad bellum aduersus Scythas profectum ac cum toto exercitu trucidatum, filius eius Mithridates alter ulciscitur: qui etiam ob auctum Parthorum imperium & Armenios bello petitos, nunquam tamen sub iugum missos magnum est nomen adsecutus: ob crudelitatem tamen a senatu Parthico expulsus, fratrem Orodem successorem habuit, qui confugientem Babylonem persecutus, oppidanis in deditioem compulsis, fratrem quamquam supplicem, in conspectu omnium trucidauit. Post haec cum Romanis bellum gerens Crassum imperatorem cum filio, & toto exercitu deleuit. Huius filius Pacorus ad persequendas Romani belli reliquias in Syriam profectus, post magnas res gestas, in Parthiam patri suspectus reuocatur: quo absente exercitus Parthorum relicto in Syria, a Cassio

Dareus
Artaxerxes
Ochus

Narses
Dareus ultimus

PARTHI
Hecatompylos
Ctesiphon
Parthiae
Nysei

Arsaces

Mithridates

Phraates
Mithridates II.

Orodes qui
fratre deinde
M. Crassum
interemit

quæstore Crassi cum omnibus ducibus trucidatur. Is itaq; gestis bello ciuili uigente Pom-
 peianis auxilio Parthi uenerunt, & ipsis deuictis Cassium aduersus Antonium & Augu-
 stum iuuerunt, ac bello confecto rursus Pacorus inita cum Labieno societate Syriam &
 Asiam uastauit. Castraq; Vētidij, qui post Cassium absente Pacoro exercitum Parthicum
 fuderat, magna ui aggressus cū toto exercitu perijt, ex quo nobilem Ventidio triumphum
 præbuit. Quibus rebus in Parthia nunciatis Orodes pater paulo ante Crassi cæde elatus,
 subita rerum mutatione, filijq; magnopere dilecti dolore perculsus, in furorem uertitur, no-
 ctes diesq; Pacorum clamitans, ac fortunam suam diuosq; incusans. Paulo deinde post à
 Phraate filio cum reliquis liberis interficitur. Cum hoc Phraate Antonius quod auxilium
 inimicis aduersus eum & Augustum tulisset, bellum cum $\times \vee 1$. legionibus suscepit, sed
 grauitè multis prælijs uexatus à Parthia refugit. Autoritate deinde permotus Augu-
 sti, Phraates militaria signa Romanis adempta una cum filijs obsidibus Augusto remisit.
 Sub Nerone Volgesus regnū occupauit, fratremq; Tiridatem Armenia regem fecit. Ro-
 manis bellum intulit. Duas Peti legiones adflixit. Domitius Corbulo cum altero exercitu
 præsto adfuit, qui Tiridatem premebat. Traianus eos plurimis adflixit bellis, terminis Ro-
 mani imperij usq; ad Tigrim prorogatis. sub Hadriano illi paulum resipiscentes usq; ad
 Euphratē processere. Lucius Antonius cum Auidio Cassio præfecto eos bello uicit: Seleu-
 ciamq; recepit ac triūphauit. Seuerus item princeps, & deinde Bassianus filius dū se fingit
 regis generum esse uelle, inermem exercitum cæcidit. Is enim Artabanus ultimus Arsaci-
 darum fuit, quem Artaxerxes Persa eius miles interfecit, regnumq; Persis restituit, annis
 ab ultimo Dareo qui uictus fuit ab Alexandro $\text{D} \times \times \times \vee 111$. Regesq; deinceps Persarū,
 nō Parthorum dicti. Is itaq; sumpta Cidare (est enim id Persarum regū gestamen) uicinaq;
 omni barbarie subacta: Romanum iam lacessabat imperium. Ad quem comprimendum
 Alexander Imperator profectus, uictoria potitus est. Artaxerxi autem post annos $\times \vee$.
 successit Sapore unus omnium crudelissimus: regnauit annis $\times \times \times 1$. Ab hoc Valeria-
 nus captus ac oculis priuatus in misera uixit seruitute. Sub Galeno Persæ Mesopotamia
 Syriaq; potiti sunt, sed Odenatus his recuperatis usq; ad Ctesiphontem processit. Carus
 princeps castris ad Tigrim positis Ctesiphontem penè ceperat, sed in ipsa uictoria fulmine
 ictus interiit. Maximianus cum Narsete rege inter Callinicum & Carras cōgressus, primo
 uictus, postremo uictor ingenti laude ad Diocletianum redijt. Hic Narses plures è diuersis
 matrimonijs liberos accepit, inter quos Saporem & Ormisdam. Sapore igitur regno præ-
 latus cum fratres eiecisset, & Ormisdam etiam in uincula coniecisset, ille elapsus in castra
 ad Constantiū magni Constantini filiū uenit, qui tunc Sapor bellū inferebat, & iam iam
 superaturus uidebatur nisi ad ciuile bellum cōtra Iulianum redire coactus fuisset. Iulianus
 rerum potitus bellum profectus aliquot oppida cepit. Castraq; apud Ctesiphontem ha-
 buit: dumq; forte incōsulte sese hostibus offert, interficitur, ut Eutropius refert, qui comes
 eius expeditionis fuit. Iouinianus ab eodem Sapore duobus prælijs uictus, pacem ignobi-
 lem, sed necessariam fecit amisso Ctesiphonte. Iustinianus bella mouentes per suos duces
 prælijs plurimis compressit, postea ad Euphratem eius exercitu pulso & per Bellisarium
 damno compensato fœdus insuper cum eis iniit. Zeliobus Hunnorū rex intra Scythiam
 manentium cum multis militibus auxilio Cosroë regi contra Iustinianum uenerat, sed à re-
 ge ipso ob prodicionem cōfossus magno tunc metu imperatorem liberauit. Cosroes item
 sub Phoca principe Mesopotamiam occupauit, ac paulopost Palæstinam cum Hierosoly-
 ma, ac $\text{D} \text{C} \text{C} \text{C} \text{C}$. mil. Christianorum euertit, partemq; crucis secum asportauit. Heraclio
 imperante demum Aegyptum, Alexandriam, Carthaginem, Libyamq; occupauit. Hera-
 clius qui frustra diu pacē petierat postremo apud Azotum tris eius duces, Sabarim, Sain,
 & Razatenem prælio fudit, $\times \times \vee 11$. signa militaria retulit. Cosroes postremo iam se-
 nex cum filium Medorsen regem constituisset, interficitur ab altero filio Syroche, quod
 natu maior fuisset præteritus. Hic Syroches ubi regnum iniit, captiuos una cum cruce do-
 minica Heraclio remisit. Quo decedente filius eius Adefer annum tantum imperauit, cui
 Ormisdas suffectus à Saracenis, qui duce Maumethe ea forte tempestate caput extulerāt,
 interficitur. Regnum deinceps Persarum ad Saracenos trāslatum. De quibus deq; eorum
 gestis in Arabia dicam. His successere Turcæ qui usq; in hodiernum diem late per Asiam
 atque Europam diuersis quidem familijs ac regnis dominantur. De quibus item alibi dixi,
 originemq;

originemq; & gesta eorum repetendo. Tātum hīc ponam quæ haud diu gesta fuere anno uidelicet. M. CCCC. Tamberlanes enim quidā nomine, seu Tartarus, siue e Turcarum genere (nam eiusdem erat sectæ) primo bubulcus, deinde miles gregarius uirtute paulatim effecit, ut regno gentis suæ potiretur. Scythas, Medos, Albanos, Mesopotamiā, Parthiam, Persiam, Armeniam sibi subiugauit: Traiecto demum Euphrate cum DC. peditum, equitum uero CCC. milibus: Asiam minorē obtinuit, regem Turcarum ex Othomannorum familia tunc potentissimum Pazaitem cum non pene minore exercitu fines tuentem, prælio cepit, ac in cauea more ferarum coniectum secum circumferēbat. Castra tentorijs primum albis metari solebat, mōstrando ueniam obsessis se daturum si se prima die dederent. Secundo purpurea præferebat, notando in patresfamilias, ac proceres tantum se animaduersurum, si alterum expectassent diem. Tertia atrata, exitium omnibus miserabile ac totius urbis ruīnam facturum significabant. Is quondam in obsidione cuiusdam oppidi, cum tertia die pueri cum uirginibus oleas in manu gestantes egressi, illi supplices occurrisent, ad unum omnes interfici iussit. Admonitus à quodam Genuensi uti mitius cum populis ageret, sic eum facilius imperaturum: respondit se orbis esse calamitatem, proinde ocys se inde ab eo proriperet, nisi & ipse quoq; hanc periclitari uellet. At ille statim subterfugit. Tamberlani Alsebecus successit, Suncafan cognominatus, e quatuor Turcarum familijs quæ e Scythia sunt egressæ, de quibus omnibus in Europea Sarmatia iam diximus.

M E D I A .

MEDIA à septētrione partem Hircani maris, ab occasu maiorem Armeniam & Assyriam, à meridie Persidem, ab oriente Hircaniam & Parthiam habet. Inter Medos & Parthos Caspij montes sunt, ubi & portæ Caspiæ Straboni, Ptolemæoq; ponuntur. Plinius causam nominis adfert, quod interruptis angusto transitu iugis, ita ut uix singula meent plaustra, longitudine VIII. mil. pass. toto opere manufacto. Medos Dionysius poëta à Medea dicit originem habuisse, quæ ueneno filio quem ex Aegeo susceperat necato, huc ex Athenis aufugit. Trogus autem aliter. Iason cum deuicta Colchide domum rediisset, rursusq; à Pelia filijs peteretur insidijs, cum Medea coniuge quam repudiatam iterum recepit & Medo priuigno Colchos repetijt, resq; gessit, ac omnis circa orientis populos post Liberum patrem & Herculem subiugauit, socerumq; regno pulsum restituit. Moriens deinde Medum priuignum huiusmodi regioni præfecit. Strabo quoq; in eandem fere sententiam. Media primū Assyriorum regibus, deinde Persis paruit: Sub Astyage floruit: Durauitq; annos CCC. De tota regione Strabo sic scribit: Media est in partes duas diuisa, quarum alteram maiorem uocant, cuius metropolis Ecbatana, magna urbs, neutri generis, & Medici imperij caput, à Seleuco condita, qua nunc etiam Parthi regia utūtur. Nam reges ibi æstiuant quod frigida sit, hyemant uero Seleucia, quæ secundum Tigrim est prope Babylonem. Hæc igitur Mediæ pars montana, frigida, sterilisq; & infructuosa. Altera pars est Media Atropatia, ab Atropato duce nominata, qui ne Macedonibus ea subiugaretur obstitit, cum maioris Armeniæ pars esset. Is postea rex declaratus eam à Media separauit. Hæc Armeniæ & Matianæ adiacet ad orientem: Mediæ uero maiori ad orientem, utriq; ad aquilonem. Eorum urbs æstiualis Gazaca in campo sita, munitissimum oppidum quod Antonius in Parthica expeditione obsedit. Cætera Mediæ regionis opulenta sunt maxime quæ sub Caspijs portis: & circa Matianam cæpestris & aprica ac uitifera, ubi nihil præter oleum desiderat. hinc mala Medica, & succus Medicus, qui ex laserpicio est ibi proueniēte: Cyrenai tamen deterius. Matiana enim regio & Matianus lacus qui cerulanus dicitur non minor Mæotide progreditur usq; ad Atropatiam. Sunt & in Media urbes à Macedonibus conditæ. Laodicea, Apamea, Rhaga, quam Nicator condidit & Aropū nominauit. Parthi uero Arfaciam: ducitur autē eius etymum e terræmotibus qui in ea parte frequētes sunt. Zagrius mons, Medos Babyloniosq; determinat. Is enim ac Niphates à latronibus colitur Mardis, qui à Rufo Mardomedi appellatur: Cyrcijs, Cadusijs, & nonnullis alijs. Flumina uero, Medus, Amardus, Cambises, Cyrus, omnes ex Caspijs mōtibus orientem uersus fluentes in mare desinunt Hircanum, Straboni Plinioq;.

Ecbatana
Media atropatia
Gazaca
Matiana
Matianus lacus
Laodicea
Apamea
Rhaga quæ
Aropus
Arfacia
Zagrius mōs
Mardi
Mardomedi
Cyrcij
Cadusij
Amardus
Cambises
Cyrus

COLCHIS, IBERIA, ALBANIA.

COLCHIS, Iberia, & Albania, finitimæ inter se regiones ac sub eodem fere parallelo, mōtibus tantum inter se discretæ, à septentrione Sarmatiam habent, à meridie Armeniā maiorem & Moschios montes, ab occasu pontū Euxinum, ab oriente mare Caspium. Colchi, ut Herodotus & Dionysius tradunt, coloni Aegyptiorū sunt, argumento uidetur esse q̄ utriq̄ leuiter colorati & lōgis crinibus ac uestibus lineis apparent. Cognominantur autē à Colcho Phasidis filio. Capras habent apud Phasim fluuiū uellera ferētes unde magnū faciūt cōpendiū, ut dicit Eustathius. Plinius has Tragelaphos uocat inter capras & ceruos similitudine. Hinc ortū cōmentum aurei uelleris. Hæc regio post Aetam & Iasonem Mithridati cecidit, qui eam per procuratores administrabat: post eū Polemoni, quo mortuo Pythodori simul cum Trapezunte & Pharnacia tempore Strabonis obtinebat. Colchorum metropolis Dioscurias in ora sita quondam florentissima, nūc deserta, ut ait Plinius: in ea nationes descendisse Tricenas quæ dissimili lingua uterentur, & postea à nostris C X X X. interpretibus negocia ibi gesta. Sunt qui dicāt cōditam eam ab Amphito & Telchio Castoris & Pollucis aurigis, unde nomen inditum urbi: à quibus & Eniochorum gentem ferā originem habuisse constat. Hæc ferè idē autor. Sūt & aliæ, Neapolis, Sebastopolis, Aea, ædificiū Aetæ regis stad. x x x. à mari distans, Hippo & Ciano fluuio irrigata, & ferè in Peninsula sita. Est & altera in Thessalia cuius meminit Sophocles, est & fons in Macedonia, Aetus appellatus, ut Antimachus in Thebaide. Propertius Aetam Circen appellat. Amaranthi gens Colchica per quos Phasis fluit, inde Phasis Amaranthius dictus est à poetis. Insula Martis ubi uellus custodiebatur. Coraxi populi & Coraxici montes quibusdā Eniochi dicti. Cyta urbs, de qua Apollonius II. Argonau. πύργος ἐισόψιδαι κῦταίως αἰήτας. Propertius: Posse Cyteinis ducere carminibus. Moschi quoq̄ gens Colchica propinqua Mantineis, Stephano, & mōtes Moschi qui determināt Colchos, Iberos, & Albanos: Tum Armeniā maiorem à minore. Regio etiam Moschitis dicta Straboni. Flumina ex mōtibus Caucaeis, Corax, Glaucus, Phasis, Hippus, Cyaneus. Ex ijs Phasis maximus & Hippum & Glaucum recipit Plinio. IBERI orientales sunt Colchis, & ab occidentalibus Iberis profecti, ut placet Dionysio, τῶ δ' ἐπὶ ναυτάσσειρ' ἐωδινόρ' ἔθνος ἰβήρων οἴποτε τυζήνυθερ' ἐπαντολίω ἀφίκοντο. Apud nōnullos uero utri utris originē dederint ambigitur. Hos Pōpeius magnus una cū Albanis & relijs orientis populis in potestatē redegit. Post eū Domitius Corbulo à Nerōe missus, ut Plinius refert. Eos Christianos esse iā inde à Magno Cōstātino Rufinus est autor, qui ait Becuriū eius gentis regē Hierosolymis cū eodē Rufino familiariter cōgressum narrasse quonā pacto fidē receperint: Mulier, inquit, captiua Christiana cū supplicijs uigilijsq̄ quotidie per sancte incūberet, multa q̄ præterea uitæ abstinētia fideq̄ miracula præ se ferret, reginamq̄ inter cætera morbo adfectā curasset, efficit ut illa primū Christiana fieret, deinde eius horratu uir. Quare templū ilico apud suos, religionemq̄ publice obseruādā cōstituerūt. His proximi siue (ut nōnullis placet) idē sunt Georgiani, quæ gens & ipsa Christiana bello fortissima & uicinis formidata, cognominata ut ferunt à diuo Georgio, cuius uexillū in bello contra infideles gestāt. Ego tamen nō minus putauerim eos esse posse, quos Plinius Geotgos appellat, in ea ferè regione. Igit̄ ij q̄ procul sint, à ritu orthodoxo aberrāt, Græcorū ferè sectates errorem, eadem & in sacris libris lingua utentes. Sacerdotes eorū diro squalore petasati incedūt, crinibus oblongis, barbaq̄ ad pectus promissa: sacrificant etiā more Græcanico, in calice molliūt offam, quam prius sacerdos ipse cocleari argenteo delibat, deinde uolētibus delibandā modo simili præbet. Venere quondā ad Corradinū principem Damascenū dū nostri obsiderēt Damiatā, questū, sese cū Christiani sint ab eo neglectos, ac in expugnata tūc Hierosolyma minime uocatos. Sepulchrū dominicū immunes adeūt ab omni uectigali, cū & ipsi quoq̄ Saracenis uicinis beneficiū cōpensent. Nostra memoria miserūt legationē ad Pium II. Pont. cū cōuentu Mātuanō sese in urbem reciperet. ALBANI sequūtur, quorū originē Italicā Trogus repetit. Albanos Herculē ex Albano monte cū ille Geryone extincto armenta eius per Italiā duceret, secutos fuisse, & originis Italicæ memores exercitū Pompei bello Mithridatico uti fratres salutasse. Albania sub imperio Persarū fuit, postea Macedonū, postremo Romanorū. Sed Traianus princeps ijs regem cōstituit. Hodie uero haud satis exploratum cui pareant, quanq̄ sub magni Canis imperio degere credantur.

Vnde cōmētū
aurei uelleris
Dioscurias
ab aurigis
Castoris &
Pollucis con
dita
Eniochorū
gens
Neapolis
Sebastopo
lis. Aea.
Amaranthi
Insula Martis
Coraxi
Eniochi
Cyta
Moschi
Corax
Glaucus
Hippus
Cyaneus
Pompeius
Domitius
Corbulo
Becurius rex
Iberi quādo
Christiani

Georgiani

Albani

credantur. Habeo autorem qui dicat Albanos quos in Macedonia Ptolemæus ponit, ab ijs esse profectos, nullius tamen & ipse nititur autoritate. Sacasani Albanis iunguntur. Hi in Pontum usq; penetrauerunt, aliquando Sacæ appellati, & Armeniæ parte maxima (cui & nomen dedere) potiti sunt, autor Strabo. Plinius eos Phucasanas uocat, nisi menda fuerit.

HIRCANIA, MARGIANA, BACTRIANA, SOGDIANA.

HIRCANVM mare seu Caspiũ ut Ptolemæo describitur pedib; obiri potest, cũ nec alio cõmiscetur freto. Idẽ adfirmat Herodotus. Dionysius poëta prouenire ex mari Cronio seu glaciali scribit. Eustath. uero eius enarrator hos cõposuit ex antiquorũ sententia: ex mari quidẽ Cronio descendere probat, sed uia subterranea atq; occulta. Dionysius idem magnũ hoc pelagus facit, uerũ qd' triũ mensũ nauigatione absolui possit, crystallumq; & gẽmas producere, neq; rotundũ (ut qui dam ponunt) sed fundæ simile dicit. Hircani accolæ populũ appellati. & Hircania regio cui Caucasus mons imminet, Promethea seruans qui assiduã multo peccore pascit auem. Hic portæ Caucasæ nõ Caspiæ dictæ, uti Plinio placet, q; præruptis quaquauerus montibus unũ tantũ & eum angustũ exitum præbeant, ad quas ex Iberia peruenitur. Mardorũ gens Hircanis uicina latrocinijs dedita: Itẽ Margiana regio in alto sita loco & uitifera. In ea Alexander urbẽ de suo nomine cõdidit: ut refert Plinius. Quã dirutam à Barbaris Antiochus Seleuci filius restituit, Seleuceamq; uocauit, circuitu stad. LXX. Hæc deinde Antiochea dicta, posita item Ptolemæo. Margus per hanc fluit qui regioni nomẽ dedit: è Tauro duobus fontibus exiens, ad unũ Oxum fluuiũ corruans in mare prorumpit Hircanũ: hic Orodes Romanos clade classiana captos deduxit. Plinius. Bactrianorũ deinde ac Sogdianorũ regio. Vltimi sunt Scythæ. Bactrianorũ ciuitas Zariastis, quæ postea Bactra à flumine dicta. Idẽ. Apud Bactrianos Strabo dicit inexpugnabilẽ esse arcem quã uocant Petrã: quã tamen Alexander per proditiõnẽ cepit, in eaq; Roxanen Oxiartidis regis filiam cõsecutus in matrimoniũ accepit. Aliã itẽ Petrã in Sogdiana, aliam apud Ochũ fluuiũ cepit. Circa hæc loca Branchidarũ urbem sustulit: quos Xerxes secũ sponte è propria terra secutos ibi collocauerat. Tradũt insuper Alexandrũ in Bactriana & Sogdiana urbes VIII. cõdidisse, nõnullas etiam euertisse. Idẽ. Prope etiam Emodi montes & Paropanifades pars Tauri, unde Oxus & Laxartes per fines Sogdianorũ in mare tendunt Hircanũ. Apud Oxũ dũ castrametaretur Alexander, fons olei apud eius tabernaculũ dicitur manasse. Responsum à uatibus felicẽ exitũ rerũ eum habiturũ, uerũ cũ labore, ut Strabo. Plinius quoq; refert q; in finibus Sogdianorũ ad portas Caspiæ Alexander urbẽ de suo nomine cõdidit: ac aras imitatione Herculis, Liberi patris, Cyri, & Semiramidis in eo loco cõstituit. Vltimũ uero iter est ex ea parte qd' fluuius Iaxartes includit, omniũ septentrionalissimus, quẽ incolæ Scythopilũ uocant. Alexander militesq; eius Tanaim putauere. Transcendit eum amnẽ Demonas Seleuci & Antiochi regũ dux, arasq; Apollini Dydimæo statuit. Plinius. Nysea ad Hircaniam pertinet: nõnulli eam per se ponunt. Hircania usq; ad mare, Ocho, & Oxos fluminibus irrigatur. Quorũ Oxus Nyseam præterfluit: quidam Ochũ in Oxum dicunt emittere. Aristobulus ostendit Ochum maximũ esse omnium fluminũ, quã ipse in Asia uiderit, præter Indica. Ex eisdem montibus & Iaxartes fluit in Hircanum mare, quem Tanaim nominauerunt. Strabo. Plinius autem Derbicas in ijs proximis ponit, per quos dicit Oaxũ fluuium labi, ortum ex lacu Oaxo, huius uero apud alios nulla mentio. Inter Derbicas & Hircanos Tapyros Strabo ponit. Plinius refert, autore Claudio, id terræ spatiũ quod inter Maotim & Hircanum pelagus iacet CL. mil. pas. continere, idq; perfodere excogitasse Seleucum Nicatorẽ. Cornelius Nepos tamen idem spatium CCL. mil. pas. dicit.

SCYTHIA

SCYTHAS Trogius lib. II. pluribus uerbis cõmemorat quod uetustiores omnibus populis uel ipsis Aegyptijs sunt. Eorũ regio in orientẽ porrecta includitur, hinc Sarmatia Asiatica, hinc regione Serarũ, à septentrione terra incognita, à meridie Sacis, Sogdianis, & ijs coniunctis populis, Imaus autem mons uniuersam interfecat. Quapropter intra atq; extra Imaum Scythia bifariam diuiditur. Fines autem inter se gentibus nulli, neque enim agros colunt, aut domos aedificant, tantum armenta pascentes, ac sedibus semper incertis errantes. Aurum & argentum spernunt, furtum abhorrent, lacte & melle uescuntur, pellibus ferinis arcent friga

Sacasani

Caucasus

Caucasæ

portæ

Mardi

Margiana

Alexandrea

Seleucea

Antiochea

Margus flu

Bactriani

Zariastis

Bactra

Branchidæ

Sogdianæ

Urbes VIII

Emodi mons

Paropanifa

des

Oxus flu.

Laxartes

Aræ Alexan

dri

Iaxartes qui

Scythopilus

Démonas

Nysea

Ochus flu.

Derbitæ

Oaxus flu.

Tapyri po

puli

Nicatoris co

gitatio

Trogius

Imaus

gora. Cyrū cum exercitu trucidauerunt. Dareū fugauerunt, Alexandri Magni ducem Zopyriona cū omnibus copijs deleuerunt. Romanorū tantū audiuerē arma. Parthicū, & Bactrianū imperiū ipsi cōstituerunt. Primus in Scythas bellū intulit Vesores rex Aegyptius, quo repulso Asiā uectigalē M D . annos usq; ad Ninum regem fecere. Strabo autē lib. x i. sic ait: Scythas omnis ac Celto-scythas qui septentrionalē haberent regionē olim Græci uocabant. Qui uero prius distinxere, eos qui supra Euxinū, & Istrum, & Adriā habitāt, Hyperboreos, & Sauromatas, & Arimaspos, appellauerūt. Eos uero qui ultra mare Caspiū sunt, partim Sacas, partim Massagetas. Itē Scythæ qui à Caspio mari incipientes magna ex parte Dai appellatur, qui orientales Massagetæ, & Sacæ, Vniuersi frequentius Nomades uocantur. Herodotus lib IIII. eos dicit duodeciginta annos ante Medos Asiæ superiori imperauisse. Diodorus Scythas ab Araxe fluuiō Armeniæ uenisse dicit paruis initijs, Scythia duce fortissimo, Imperiū deinde dilatātū posteris tradidisse. Ex hoc igitur duos descendisse Napū, & Plaitonē, qui totidem cōstituerē imperia. Sub quibus populi diuersi appellati nominibus. Apud Scythas Aræ cōditæ Liberi patris, Herculis, Cyri, Semiramidis, postremo Alexandri Magni: quæ metas domiti ostendunt orbis ex parte septentrionis. Plinius scribit Scythas uocatos esse Sacas à Persis, lingua uero Persica Arameos. At Persas ipsos à Scythis Corsarios uocari dicit. Scythica omnis regio præsertim circa Pontū Euxinum, ut tradit Herodotus, idiotas, crasso ingenio producit homines, tantūq; Anacharsim unū è septem ex eis nominari. Contra uero Polybius scribere uidetur, qui ait, Scythas & pecunia & robore, tum reliqua solertia ac prudentia si sint cōcordes cæteris præstare mortalibus. Præterea asinos minime gignit ob frigus huic animali inimicū. Inter Scythiæ populos, quāq; penē innumerabiles, principales ponūtur, Sacæ, Massagetæ, Hircani, Bactriani, Margiani, Mardi, Derbices, Tapyri, & alij nōnulli mihi partim supradicti. Qui quāq; proprias ac pectore diuersas habeāt regiones, Scytharū tamē & moribus & institutis cōmunicant. Sacas inuentores facarū, quæ scuta apud Græcos appellantur, unde illis nomen, potentes olim fuisse cōstat, uenisseq; ad Euxinū uictores, ac quandā terram Armeniorū ab ipsis Sacacēne uocatam cepisse. Cyro cladem intulere: mox exultantes ob uictoriā ab eo sunt uicti, qui diem illum inter fastos retulit deo patrio, Saceaq; appellauit. Persæ Herodoto teste Scythas omnis Sacas uocant. Aelianus de uaria historia scribit, Sacas quas optant sponsas prius in pugna superare, si quando uicti sunt, perpetuo serui facti in cauernis lugent. Massagetæ senio cōfectos interficiunt, atq; edunt, morbo extinctos projiciunt feris. In hac Scythiæ parte Cataium ponunt nostræ ætatis homines, locū qui multas cōplectitur regiones. Cui sicuti & reliquæ Scythiæ præsidet hodie rex, quē Magnū Canē appellāt. Ad horū ciuitatē metropolim adiuuit nostra memoria Nicolaus Venetus uir magna solertia. Qui Pio Pōtiffici retulit urbem inuenisse quæ Cabaleschia uocabat, circuitu xx xii. mil. pas. In cuius medio Arx munitissima erat in qua rex habitabat: Alterā quoq; in eo tractu urbem x v. dierū iter ab hac distantem adiuuisse Neptai appellatam, paulo supra ætatem nostram à regibus eius gentis ædificatā, circuitu mil. pas. x x x. In utraq; domus ædificia templa cæteraq; ornamenta Italicis similia uidisse testat⁹ est: præterea homines modestia & urbanitate præditos, insuper & locupletes esse. Quæ quidem res mira satis uidetur, cōtraq; famam Scythicæ feritatis & uitæ nomadicæ. Comari ab oppido Bactriana Comara: hos Ptolemæus Margianis uicinos facit. Plinius Comanos uocat. Mela Coamonos. Comana uero in Pōto altera, in Cappadocia tertia. Omani autem apud Vistulam fluuiū, Hemicynes gens Scythica prope Massagetas & Hyperboreos, de quorum moribus Apollonius in argonauti. sic refert. ἡμικίων τ' ἑνόησα πρὸς ἰορ ἀνδρῶν, τοῖς ὁμοίσιμ ὑπὸ θεμ εὔσειφέω κώνισμα κρασετραφε γαμφυλοῖσι πρὶ κροπεύσιμ ἐρημνῶς, ἃ ἦ μὲν θῶς τε κωῶν ὑλακὴ πέλλει, οὐδ' οὐ τοῖς ἄλλω ἀενώσασσι βροτ' ὄνομα κλυτὸν ἀνδρῶν. Heniochea regio Scythiæ quam Aurigæ Castoris & Pollucis inhabitauerunt. Neuri qui eorum regionem olim ob serpentes reliquerunt, incantatores maximi sunt: ex horum quædam habitant: uel nōnullis q sine uira stabili aut domicilio sint in curribus agentes. Horū me degant, uel q extemporalis uictu utantur. Idē dicit Aeschylus in Prometheo, eos Gabios ad dita G. uocans. ἐπειτα δ' ἴζει δ' ἡμορ ἐνδικαιωτάτω γαβίω. ἢ ὄν τ' ἄροτρομ, οὐτ' γὰρ ποντ' τέμν' ἀνδρῶν ἄροτρομ, ἀλλ' ἀντόωροιο γάμ' ἀφροτρομ βίοτομ ἀφροτρομ βροτοῖς. Pleraq; enim Scytharū nomina ex moribus

moribus edita cōmentataq; sūt, ut Galactophagi, Anthropophagi, Abij, Aæci, Homobij, Amaxobij, Melanchlani: & alij cōplures. Seres ad orientē æstiuū sicuti & Galli ad occidētem item æstiuū siti, atq; extremi in ea parte sunt, sub eodem ferè parallelo quo & Scythæ. Hos Plin. dicit liberos esse ab omni noxio flatu, eadem qua Hyperboreos temperie degere. De ijs priuatim edidit uolumen Amometus, sicuti Hecataeus de Hyperboreis: mites alioquin & hominū conuersationē refugientes, in cōmercijs mercaturę, scribunt in fassis rerū preciū atq; in littore ponunt. Mercatores eō aduecti si placet, preciū adnotatū adponunt. Herodotus similē huic cōsuetudinē dicit esse apud Herculis columnas: Carthaginenses cū mercibus circū littus eorū adnauigant, aduentus signū fumo ostendunt. Illi adcurrunt, atq; in littore adposito statim migrant: Carthaginenses cōuenientē auro adposito relinquūt in littore mercē, ex quo iustissimos utrosq; cōstat esse. Dicunt Seres annos uiuere c c. Sericum folijs depectunt, qd̄ uermiculus procreat uocatus à Pausania Ser, qui ex folijs mori arboris uiuit. Id genus in semine allatū ad Iustinianū principē à quibusdā monachis uenit Cōstātinopolim, ut Procopi⁹ est autor: de quo etiā alibi mentionē feci. Ad Seres rari mortaliū adcedunt: repertus nostra memoria Nicolaus Venetus quem supra memorauī, qui Pio II. Pontifici retulit, sese mare Indicū cū mensem penē ultra Gangē nauigasset ad Rhatā fluuiū peruenisse, eoq; sex diebus emenso ciuitatē eiusdē nominis inuenisse: inde p̄ deferta iuga, quæ Tauri partē fuisse crediderim, duodeuiginti diebus in campestria descendisse: quibus duabus hebdomadis magno labore peragratis, flumen ingens offendisse ad magnitudinē propē Gangis, qd̄ ab accolis Daua dicebatur. Atq; in eo mensis nauigatione absoluta, ad ciuitatē nobilē adplicuisse, stadijis c x x. circuitu, cui nomē Dua. Hic lasciuiantes fœminas & libidini deditas repperit, uiros autē una cōtentos uxore, Copiā præterea elephatorū, quorū x. mil. Rex bello nutriet. Ipse albo uehebatur elephanto: cui cathena aurea gēmis uariata, colloq; circūdata ad pedes usq; pendeat. Tam uiros q; fœminas uarijs coloribus corpora pingere. Idola colere. Strato surgentes q; primū ad orientē se solē conuertere: Trini dei opē implorantes. Serpentes asatos in cibis pro delicijs habere, rubrasq; formicas paruis Cammaris similes: ac animal ibi nasci suillo corpore, bouis cauda & unico in fronte cornu cubitali modo elephanti, quo cū cōtinenter bellū gerit. Hæc de Macino appellato Nicolaus: quā regionē inter Indiæ montes & Catagiū demonstrans, sine dubio Sericas nationis significare uidebatur.

ARABIA TRIPLEX.

ABSOLVTO iam oriēte æstiuo ad hibernū procedendū ad meridiē uersus, ubi Arabū Indorumq; ac postremo Sinarū populi cōscribuntur. Arabia igitur primum & sinus Arabicus reperitur. De hac scripsit Vranus historicus, & Iuba rex ad Claudiū Cæsarem: deq; ipsius expeditione ac situ. Hæc triplex est, Petra, deserta, & felix. Petra Aegypto Iudæaq; confinis Ptolemæo. Straboni autē ac Plinio Nabathea dicitur. Cuius metropolis Petra, quæ hodie dicitur Arach. In sacris autē libris Petra deserti appellata. Esaias. Emitte agnum domine dominatorē terræ de Petra deserti. Hæc iter Hebræi ex Aegypto fecere. Ipsa, ut ait Strabo in plano sita, circumscripta rupibus altis inter quas fontes uberrimi sunt: extra uero circuitū regio ex magna parte deserta & sine aquis, præfertim uersus Iudæam. In hac enim parte nihil memorabile, ut ait Plinius præter Casium montem uersus Aegyptū, ubi sepulchrū magni Pompeij. Nos tamen memorabilius putamus in regione Sinam montē nostris appellatū. Ptolemæo autē Melanem, ubi & sepulchrū diuæ Catharinæ, & lex Mosi diuinitus cōcessa. Hanc Arabiæ partē subiugauit prim⁹ Romanorū Aelius Gallus ab Augusto missus, ut in Acliorū nominibus dixi. Horū populi Agræi, Gerræi, Ammanitæ, quorū Iosephus meminī, ab Ammano Loti filio. Elana & sinus Elaniticus apud mare rubrū. Teredon, hanc in Persiæ maritimis colat Dionysius poëta. *περσίδος εἰς ἀλὸς οἰδμα δοῖρ ἀποζεύγετ' ἀχνήμ, ὑσατῖκς προχόησι, τερεδόνων ἄγγος ὀδ' ἐν ωμ.* Ipsum uero mare rubrū sinu cōtinetur Arabico ab Erythro rege eius regionis nomen accipiens, quod apud Latinos rubrū significat cū minime rubescat: autores Curti⁹ & Philostratus in uita Apollonij. Post Petreā Arabia deserta Ptolemæo uocata, Straboni autē Scenetis, ubi & Scene urbs. Plinio, *ἀπὸ τῶν σκηνῶν* dici placet, qd̄ gens uaga & sine aedificijs, in tentorijs habitat. Hæc à meridie montibus Arabiæ felicis cincta est, à septentrione Mesopotamiā habet, ab occidente Petream. Arabia felix, meridiē uersus inter duos sinus Arabicū & Persicū, ueluti peninsula excurrit: quæ ut Strabo scribit bis ut India feritur ob fœcunditatem

Seres

Amometus

Sericum ex se
re uermiculo

Nicolaus

Venetus

Macinum

Petra

Casius mons

Sina mōs qui

Melas

Aelius Gallus

Agræi

Gerræi

Ammanitæ

Elana

Teredon.

Deserta

Arabia que

Scenetis

Scene urbs

Arabia felix

fecunditatem. Fluminibus scatet quæ in campos absumuntur, omnium fructuum tum pecoris abundans, præter equos, mulos & porcos. Auium etiam omnium præter anserem & gallinam. Oues albæ boues nigri. Aromatū omnis generis feracissima, quibus omnia permutant. Cuius opulentia testis Alexander, qui eam uti fama est regiam facere instituerat, postq̄ ex India reuertisset. Vrbes sine mœnibus colūt, quod in pace maxime degant. Oleo sesamino utuntur. Ore sunt omnes raso, præter labrū superius. Pli. Populi autē in ea pene innumerabiles, sed ij præcipui memorantur. Sabæi in littore i ubri maris, Charaeni, Ataceni, Gebbanitæ, quorū caput Thoma Pli. Edumæi, Atramitæ, Achomeni, quorū caput Achomæ, Vranio in Arabicis. Mobeni & Moba. Partes autē meridionales tenent Ichthyophagi qui piscibus uictitant, & Troglodytæ q̄ in cauernis habitant. Septentrionales uero Syraceni & Saraceni, Ptolemæo. Sed quando ad hos uenimus ipsorū gesta paucis percurrā. Saracenorum igitur gente Arabia felicitis numerosa ac bello potentissima, nulla magis christiana nos exercuit: eius Ptolemæus & Marcellinus in primis meminere. Ii diu regibus Persarum una cū reliqua Arabia seruiuerunt usq̄ ad Heraclij principis tempora, annū uidelicet salutis DCXX. Tūc primū Mahumetes ex eis caput extulit, quē ut refert Bibliothecarius, humiliter genere natū defunctis parentibus captiuū Abdemonaples Ismaelitici uir generis emit, sibi gratū ob formam & ingeniū. Quapropter mercimonijs ac negocijs ab eo præficitur. Frequentabat ea tempestate domū Abdemonaplis Sergius monachus, qui ob sectam Hæresios è Cōstantinopoli in Arabiā fugerat, Machumetēq̄ ob ingeniū ualde diligebat. Interim herus sine liberis moritur, uxor uidua & quinquagenaria hūc sibi in uirū capit. Is igitur cū saepe in alienationē mentis se uenire ostentaret, & tanq̄ qui morbū patiatur comitalē, corpore prosterneret, admirāte uxore: Desine, inq̄, mirari, hoc mihi ex ipsi⁹ dei spiritu me corripiente prouenit, qui mihi futura suggerit. Seq̄ planē prophetā dicitabat, atq̄ hæc omnia iuuante & cōsulente Sergio agebat. Paulatimq̄ uulgata fama: nec multo post hæres ab uxore moriente institutus, opibusq̄ adauctus simulq̄ autoritate, inter suos legem condere cœpit: nouamq̄ propterea sectam edidit, ab Hebræis nonnulla mutuando, partim etiam à Christianis. Circuncisionē & abstinentiam porcinae simul & uini præcepit. Ieiuniū mensis continuū seruare, tantumq̄ noctibus uesci, diurnam abstinentiam longa crapula compensando. Veneris diem colunt quod in hac ille rex factus: uel (ut quidā aiunt) ut Hebræis Christianisq̄ dissentiant, eademq̄ de causa ad meridiem conuersi deo supplicant. Vxores quot pro facultatibus licet, fas ducunt habere: quarum zelotypi solent esse, adulteras capite plectendo: nullam foeminam nisi operta facie foras prodire, mancipijs pro libidine uti, uoluptates corporis futuræ felicitati minime officere. Tris tantū prophetas admittūt, quos Razales uocant, Mahumetē, Mosem, & Christū, quem minime deū alioquin esse putant, & angelos, ueterem etiam legem recipiūt. Hæc reliquaq̄ præcepta in uolumine cōscripsit, quod Alcoranū appellant, atq̄ in latinū sermonē conuertit Ioannes Hispanus in concilio Cōstantiensi Martini. V tempore. Idq̄ Christianis argumentationibus publice refellit. Cōtra hoc item Ricardus ordinis Præd. summusq̄ Theologus librū cōdidit: quē Demetrius Cydonius in Græcū sermonē cōuertit. Hac igitur superstitione armat⁹ Mahumetes obtēperantes Saracenorū animos ad rebellandū cōtra Persas excitauit: uixit annos, XL. Moriens prædixit se iturū in cœlum, quod diu expectantes tandē tetro coacti odore sepulchro mandauerunt apud Mechā ciuitatē, quæ aditur ab eis ut à nostris Hierosolyma. Post eius mortem plures è successiōe principes eius gentis, partito inter se exercitu alibi alij regnauerūt, uarijs etiam nominibus appellati, Calyphæ, Amorraei, Admirati, Miramemelini, Sultani, quæ est apud eos summa potestas. Homar igitur à Mahumete tertius post Persas subiugatos, Hierosolymā omnemq̄ Syriam cepit anno circiter DCLXX. sedente Agathone & Cōstantino IIII, Imp. Deinde Aegyptū inuasere cōstituto apud eam Calypha. Res itaq̄ incolumis Saracenorū usq̄ ad Mauguet Persidis principē durauit: hic cū Himbraelē Babylo니아 regē ex eadem secta expugnare uellet, inter se quoq̄ dissiderent, Muchaletū Turcā ex Scythia aduersit: à quo postea Persidis Imperio exutus fuit. Hinc Turcæ quaqua uersus præualescentes etiam Aegypto potiti sunt per Syracinū qui Calyphā interfecit Almerici regis Hierosolymitani tempore: Sultanusq̄ appellatus est, cui Saladinus successit. Verū Saraceni ex Asia pulsi, alij alia loca petiere: in Africam transgressi apud Carthaginem regiam constituerunt: inde in Siciliam Sardiniamq̄ ac nonnullas Tyrrheni maris insulas simul & Baleares

Baleares inuaserunt. Anno D. C C X X X . duce Miramomelino Hispaniā petiere, quod bellum in eius descriptione commemorauit. Eodem ferè tempore Zulemone duce in Thraciā trajicientes, Constantinopolim Leone III. Imperante classe potentissima obsidione triennali cinxerunt, quam relinquere tandem diuinitus coacti sunt, peste maxima fameq; consumpti. Anno D C C C L V I I I . sedente Leone III. ex Africa soluentes Siciliam omnem occupauerunt: In Italiā quoq; transfretantes Apuliā capta apud Nuceriam sedem cōstituerunt multos annos, egressiq; inde Ostiā usq; cursitauerunt. Inde agrum populati, basilicas etiam apostolorum dicuntur incendisse, quibus Leo cum Rom. iuuentute occurrens eos repressit. Haud multo post, anno uidelicet D C C C C X V I I . iterum oram percurrentes Io. X. Pontifex ad Minturnas nobili praelio fudit. Anno D C C C C X X X V . ex Africa soluentes Siciliam, Sardiniam, Baleares, insulasq; Hetruriæ plures occupauerunt: oramq; eius omnem, simul & Genuam populati sunt. Ad loca quoq; in Adriaticū uergentiā penetrantes Lotario Imp. & Sergio sedente Anconā adplicuere, toto ferè Piceni littore occupato: unde apud Crotonē uictores Venetorū classis fuere. Qui uero in Hispaniā erant conati in Galliam trajicere, ab Eudone Aquitaniæ duce contra Francos uocati, à Carolo Martello clade memorabili adfliti interfecit ex eis prope C C C . mil. Insequentibus deinde temporibus Hispaniæ regū præsertim Ferdinandi nūc regnantis uirtute ex Europa penitus pulsi sunt: qui quamuis Africæ nunc quoq; dominantur, uiribus tamen ac uetere belli gloria magno pere ceciderunt. Duplex eorū hodie qui restant genus in Africa, qui urbes colūt, & Nomades qui foris armenta pascunt, quotidieq; per agros incerta sede uagantur: quorū est præcipua conditio, formidiniq; urbanis sunt, à quibus & uectigal certū exigunt. Annis abhinc X X V . Cidianus quidā prophetæ nomine inter eos cœperat ad spem gentē profligatā reuocare opinione uitæ uirtutisq; sed breui tempore pereuntis hominis uanitas animaduersa. Saraceni Arabesq; omnes lingua utuntur Arabica & propria, illorum sectæ cōmuni, uerum indigenæ longe puriore.

Duplex Saraceni
genus

INDIA

INDIAM tertiam orbis partem esse tradidere Alexandri comites, in eorū tractu quem subegerunt oppidorum esse X V . mil. Indi propè soli nunquam suis finibus migrarunt, ut Plinius: & Strabo ad eos, inquit, nullum præter Liberū patrem, Herculem, & Alexandrum cum uictoria profectū esse, quamuis à Cyro & Semiramide tentatos. Indiam Possidonius ab æstiuo solis ortu ad hybernum metitur, aduersam uidelicet Galliæ quam ab occidente æstiuo solis ad hybernum item cōtra Mauritaniam statuit. Eandem à septentrione Tauri extrema terminant, qui ab indigenis diuersis appellatur nominibus: Paropanisus, Emodus, Imaus, Caucasus: ab occidente Indus fluuius. Australe uero & orientale latus, quæ ambo longe sunt alijs maiora, in Atlanticum pelagus procurrunt, ex quo regio Rhombi figurā præ se ferre uidetur: Nam utrumuis maiorum laterum contrariū sibi latus tribus mil. stad. exuperat. India eadem fert aromata quæ Aethiopia & Arabia, quod his solo persimilis sit, differat tamen aquarū copia, qua & India & Aegyptus magis referta est. Sol enim moderatum ex ijs humorem tantum absument, nutrimentū opportunū terræ relinquit. Ex quo nec crispis crinibus, neq; colore tam atro, sicut Aethiopes sunt. Nō enim calor nigredinis causa, nam eo pacto albi nascerentur. Sed sol qui propter nimiam humoris extractionē aridos relinquit Aethiopiæ campos: ex quo nigriores proueniunt. At in India & item Aegypto cum minime pluat, ager tamen fluminibus abluatur. Hæc Strabo. Qui & Onesicritum adducit aliam causam adferentem ac dicentem. Aquam tantum causam esse proprietatum in animalibus, quoniam peregrina pecora sæpe ex epotis diuersis fluminibus colores immutant: Theodecētē uero uterq; refellit qui ait solis propinquitatē, causam nigredinis esse. Citra Indum fluuiū, Indoscythæ habitant, ultra uero Gymnosophistæ: quorum duo genera Straboni, Bragmanes & Herma-nes: ij ultimi dicti quod in syluis habitēt, frondibus & fructibus syluestribus uictitantes, & libris arborum sese amicientes, uini & ueneris expertes. Brachmanes uero in ciuitatibus habitant, reges colunt, Natalem putant mortis diem ijs, qui philosophati essent & caste sobrie que uixissent: nihil eorum quæ homini accidunt aut bonum aut malum esse, cum uideamus alijs alios gaudere pariter ac dolere. Aristobulus qui Alexandri comes fuit, scribit se uidisse duos Bragmanas ad Alexandri mensam post cœnam: & alterum senioreniorem supinum diutius feruentem solem nudo capite tolerasse; alterum iuniorem uno stantem

India tertia
pars orbis

Indoscythæ
Gymnosophistæ
Herma-
nes
Patientia
duorum
Brachmanum

stantem pede lignum tricubitale manibus sustentare, & ambos quotidie perseverare. Ex
 ijs postea seniore Alexandrū sequutū uita molliore utentem, interrogatumq; cur à secula
 discederet respondisse se XXXVI . annos cōpleisse quos promiserat: nam post id tempus
 uita mitior cibusq; cōmunis permittebatur. Sed ex ijs omnium mirabilissimus Calanus no
 mine, qui Alexandrum usq; ad Persas sequutus, ibiq; constructam Pyram perunctus ascen
 dens, alacris atq; immotus secundum eorum institutum comburitur. Plutarchus. Nicola
 us Damascenus testatur se uidisse Antiochiæ legatos Indorū, qui à Poro rege missi ad Au
 gustum cum donis & epistola Græca fuerant, ubi ille scribebat se quanquam sexcentis re
 gibus imperaret, amicitiam Cæsaris magnipendere. Similem legationem ad Claudiū prin
 cipē uenisse tradit Antonius Plocamus, qui maris rubri uectigal à fisco redemit, miratūq;
 dicit orientē solem à dextris nasci & umbras suas hic iaci. Pli. Strabo uniuersam multitudi
 nem eorum in VII . genera diuidit: in philosophos, agricolas, pastores, opifices, milites,
 præsides, cōsiliarios, Eos alioquin bonos esse uiros in uniuersum ac parcos & abstemios,
 potum ex Oriza conficientes: præterea illiteratos. Arundines quoq; incredibili crassitudi
 ne apud eos, & hominum animaliumq; nonnullorum monstrosam speciem, idem testatur
 autor ex autoritate Megasthenis. Nec alibi maior scriptorum licentia, cū minus multa cre
 dere quàm inuestigare oporteat. Dardæ populi apud eos qui Dionysio restiterunt, ubi au
 toribus Plinio & Strabone formicæ uulpium magnitudine aurum effodiunt: quod uicini
 clam rapientes, exportāt, carnibus in itinere dispositis, ut cibus insequentes formicas quas
 formidant moretur. Taxilla magna ciuitas, ubi Taxilus eorum rex: Alexandrum humani
 ter excepit. Inter Hydaspem & Acesinem est Pori terra multa sanè & opulenta CCC . ferè
 ciuitatum. Apud Hydaspem Alexander ubi Porum superauit, duas condidit urbes. Nicæ
 am à uictoria, & Bucephaliam ab equo, qui in eo prælio cecidit. Nyfa urbs à Baccho cōdi
 ta, & Nysei populi: est & alia Aethiopica, Arabica, Bœotia, Pactala insula: Pactalena re
 gio. Apud Pliniū Petala legitur. Prasij, Astaceni, Musicani, Assacani, Hypasij, Malli, apud
 quos Alexander in expugnatione oppidi uulneratus fuit. Cathei & Cathea regio Sophitis
 regis à quo CL . ferocibus canibus donatus Alexander est, qui leonibus cōgressi sunt. Præ
 ter hæc Pande, Paliobothra, Darfania, ubi lanificium maximum, teste Dionysio in Bassari
 cis. Idem Gazū urbem lineos habere muros dicit à Libero patre expugnatos ijs uersibus.
*ἡ κρείων τερόδμη τε καὶ δὴ λινοτείχεα γάζου, τοιοῖσι μιν κλαντοῖο λίνου πρὸ τείχεος ἔεργει, ἀστυφειλορ δὴ κει
 σιρ καὶ παχάλεορ ἦερ.* Sunt & populi Oxidrachi ubi uiri sancti ac religiosi precibus tantum
 ad deū mœnia tuentur, autor Philostratus in uita Apollonij. Populi item eodē teste apud
 Indum fluuiū qui lineis amiciuntur uestibus. Linū autē in agris plurimū nasci: Calciamen
 ta uero ex arborum corticibus gestare, nobiliores autem Byssio indui. Byssum uero ex ar
 bore nasci quæ altitudine populos æquet, folijs autem salici æquiparatur. Flumina uero In
 diæ potissima, Ganges, Indus, Hydaspes, Hypanis, Acesines. Ganges mediam interluit ori
 ens à Sacarum montibus, uersusq; meridiem in sinum Indici maris qui Gangeticus appel
 latur, quinq; ostijs erumpit: uti & Nilus exuberat campis. Ex hoc uniuersa diuiditur India,
 altera intra, altera extra Gangem appellata: latitudine ubi maxima XXX . pas. mil. instar ma
 ris. Indus aliquantum minor, unde uiginti fluminibus maximis augetur: inter quæ potissi
 ma Hypanis & Hydaspes Pli. Insulæ innumerabiles sparsæ in hoc tractu. Petala quæ supra
 memorauī, in ipsis faucibus Indiæ est triquetra figura CCXX . Pas. mil. lati. Extra ostium
 indi Chryse & Argyre fertiles metallis, ut idē autor existimat, ex argumento nominis. Sed
 omnium maxima & australior Taprobane inter Antæcos nostros existimata, longitudine
 stad. VII . miliū, latitudine V . ut tradit Eratosthenes. Ptolemæus hanc sub ariete ponit, Dio
 nysius poeta sub cancro: ex quo uenereos omnis esse in eadem dicit, molliciaq; muliebris
 regem creant, qui sine liberis, ne fiat hæreditarium regnum. Canopum latissimam stellam
 meridionalem uident, Septentrionis nihil: uiuunt annos ut modicum centum: hæc de Ta
 probane comperta ex seruo Antonij Plocami qui eò tempestate delatus fuit. Restat Au
 rea Chersonesus dicta, siue quod aurum inde effodiatur, siue quod prope orientem no
 bis sol inde roseus aureusq; apparet, Eustathius. Dicendum nunc, quæ ex latere tam orien
 tis quàm occidentis Indiæ iunguntur. Strabonē itemq; alijs ex oriente tantum ponitur ma
 re, Ptolemæo autem Sinarū regio, quæ æquinoctialem transgressa usq; ad Antæcos pro
 tenditur: uerum post hos autores multi comperti populi ex ea parte, ac insulæ, ut facile est
 uident

Calanus

Dardæ

Formicæ

uulpium ma/
gnitudine au/
rum effodiunt

Taxilla

Pori terra

Populi apud

Indum flu.

Nicæa

Bucephalia

Nyfa

Pactalena re/
gio

Prasij

Astaceni

Musicani

Assacani

Hypasij

Malli

Cathea regio

Pande

Paliobothra

Darfania

Gazum

Oxidrachi

Ganges

Hydaspes

Hypanis

Acesines

Indus

Petala

Insula

Chryse

Taprobane

Chersones

sus Aurea

Sinarū regio

uidere in orbis hodie descriptione, quartam sphaerae partem Ptolemæo positam exceden-
 te. Ex occidente uero Plinius ait non Indo flumine sed nonnullis ultra Satrapijs Indiam ter-
 minari quosdam putare, quæ sunt, Aria, Gedrosia, Aracosia, Paropanisis, Carmania, Aria,
 & Arii populi ab Ario flumine. Arrianus autor & Strabo, q̄ etiam à Medis profectos eos
 dicit. Regionem colunt solibus exustam, & ut Dionysius poëta sterilem atq; arenosam: co-
 raliū tamen ferentē dei prouidentia, ut habeant unde uiuant. In hac Arbies populi & Ar-
 bis fluuius & Oritæ & Ichthyophagi sunt Plinio, Straboni. Præterea proxima Indo mon-
 tana Capisseni tenent, quorum urbs Capissa, quam diruit Cyrus. Aracosia cum oppido &
 flumine eiusdem nominis, quod quidam Cutim dixere à Semiramide cōditum ut Plinius.
 Dionysius autem Aracosas λινογχαίνας uocat, id est, lineis utentes uestibus, sicut & nigris
 Melanchlæni Scythiæ populi. Drangiani ijs finitimi & Carmani, ab Indi ostio Carmania
 est ultima. Cuius promontoriū ad austrum in mare magnum expositum est, multū quoq;
 in mediterraneam, inter Gedrosiam Persiamq; porrigitur, magnaq; ex parte Carmanorū
 mores Persici sunt. Carmania uero deserta, Parthis est contigua ab latere Septentrionis.

AFRICA

AFRICA freto Herculeo ac Nilo cæteris orbis partibus diducitur, Libya & He-
 speria à Græcis appellata. Hanc ab initio, ut ait Sallustius, habitauerunt Getu-
 li & Libyes asperi incultiq; quibus cibus erat caro ferina atq; humi pabulum
 ueluti pecoribus. Vniuersam uero Rufus in sex diuidit prouincias, Proconsu-
 larem, in qua est Carthago, Numidiā consularē, Hirtacium, Tripolitanam
 consularē, ac duas Mauritanas Cæsariensem & Sitiphensem præsidales. Cæteri Geogra-
 phi præsertim Ptolemæus ijs regionibus atq; hoc ordine distinguit. Primo duabus Mauri-
 tanijs, Massylia, Numidia, Africa minore, Cyrenaica, Marmarica, Aegypto. Sub Tingita-
 na Aethiopas Athacas ponit. Sub Cæsariensi Atlantem & Getuliam, sub minore Nigra-
 tes Aethiopas, & ijs inferiorem Libyam. Sub ea quoq; Aethiopiam interiorē æquinoctia-
 lem transgredientem. Postremo sub Aegypto Aethiopiam sub Aegypto appellatam. Nūc
 partes resumam. Nam post Atlanticum pelagus de cuius ac reliquis circa insulis postea di-
 cemus, Mauritani siue Mauri primum occurrūt. Vtroq; enim modo à Latinis, à Græcis ue-
 ro Maurisij appellati. Hos freto tantum Herculeo ab Hispania, à Getulis Atlante, à Numi-
 dis Ampsaga flumine diuisos, Caius princeps in Tingitanam quæ Sitiphensis à loco antea
 dicebatur, & Cæsariensem uti refert Plinius distinxit. Eorum celebre quondam nomen &
 latam regionem Strabo ponit fluminibus lacubusq; irrigatam, gentem uita Nomadicam,
 Dentium alioquin unguiumq; ac capilli studio deditam, colore quo Aethiopes & Indi, ad
 quorum sunt ferè parallelum. Bochus quōdam his imperauit, cui Iuba successit, qui in cau-
 sa belli ciuili à C. Cæsare superatus mortem sibi consciiuit, cuius filius admodum puer
 Romam in triumphum ductus. Is fuit qui postea scripsit historiam singulari ingenio ac do-
 ctina præditus: & Augusti demum liberalitate ad regnum paternum remissus, successo-
 rem Ptolemæum ex Antonij & Cleopatras filia natum habuit, quo per Caligulam in-
 terfecto Mauritania in duas est prouincias diducta. Claudius princeps primus Romano-
 rum Mauritanis bella intulit, per Suetonium Paulinū, regionesq; eas subegit, colonos no-
 uos deduxit, nomina ciuitatum mutauit, & in prouinciæ formam redegit, Nunc uero peni-
 tus abolitæ genti Saraceni succedere ex eo tempore q̄ & reliquæ Africa. Vtriusq; Mauri-
 taniæ longitudo DCCCXXXIX. Latitudo uero CCCCLXVII. pas. mil. In ora igi-
 tur primum Tinge quæ regioni nomen dedit, quā Plinius ab Anteo conditam dicit, De-
 inde à Claudio cum coloniam faceret Cæsaream appellatam. Lixus Straboni. Sillius poë-
 ta. Audit non paruo diuisus gurgite Lixus. Lix flumen & oppidum Plinio, Melæ. Antoni-
 nus quoq; in itinere Lix ait Colonia distat à Zili xxx. mil. pas. Zilis em̄ oppidum An-
 tonino dicitur, Ptolemæo Zelia. Straboni Zelis, hodie Arzilla, recepta ab ultimo Alfonso
 Lusitaniæ rege unā cum Tinge oppido. Abyla, quam alteram dicunt columnam, mons est
 ab Hispanis Simica ob Simiarum copiam uocata, Septemq; prope montes fratres à simili
 proceritate appellati simul iuncti ciuitati Septensi nomē dedere. Elephantis referta tellus,
 ut ait Plinius, recepta quoq; & ipsa ab Ioanne Alfonsi auo. Exiliffa Ptolemæo, Plinio uero
 Iulia traducta dicitur. Abest à Belone Betici littoris mil. pas. xxx. hodie longe minus di-
 cunt, uocaturq; Alcazar ab eodem Alfonso acquisita: prope promontorium Cotes Ptole-
 mæo

Aria

Gedrosia

Aracosia

Paropanisis

Carmania

Arbies popu.

Arbis flu.

Orite

Ichthyopha.

Capisseni

Capissa

Aracosia

Linonchleni

Carmania

Africa diuisio

Mauritani

Mauri

Maurisij

Bochus rex

Iuba filius

Ptolemæus

Suetonius

Paulinus

Tinge quæ

Cæsarea

Lix

Zelia

Abyla altera

columna

Septensis ciui-

tas

Exiliffa ceu

Iulia tradu.

Salas flu. & mæo dicitur, nunc ab Hispanis caput sparti ob spartum ibi proueniens appellatū. *Salas flu.*
oppidum uius & oppidū. Phuth oppidū Ptolemæus, Iosephus autē Phuth nominat. Phuth Cha-
Phuth. & me filius, cuius pater Noë, Phuthæos in Mauritania populos produxit. Malua fluuius ul-
Phutei tra quē Massyli sunt, ab Atlante maiore per fines Mauritaniæ ferè recta in Ibericū prolabi-
Malua flu. tur pelagus. Contra hunc alter fluuius Sallustio & Plinio Mulucha in idem ferè mare. Am-
Ampfaca psaca Ptolemæo Mauritaniæ terminus In hoc eodem littore olim Saracenorū regia fuerat,
Maroch quā Maroch appellabant. Atlas maior & minor, cuius alibi fabulam narraui. Ad eius loca
Atlas maior præter Hercule & Perseū Hamno Carthaginensis, ut ait Plinius, primū ex Barbaris pene-
& minor trauit cū exercitu, coloniasq; eò deduxit, ac cōmentarios de his edidit. E nostris uero Pau-
Canarij linus quē supra memorauī, ætate Plinij Atlantē transgressus, librū & ipse de his quæ uide-
Euphorbia rat cōposuit. Verticē ipsius montis altissimū, semper niuibus etiam æstate opertū, arbori-
herba bus præterea ignotis refertū. Accolas eius Canarios uocari, quippe quibus uictus caninus
Citri arbor & diuidua ferarū uiscera sit. Iubas rex Ptolemæi pater quem supra memorauī, de Atlante
Atlantes po- deq; Euphorbia noua ibi reperta herba priuatim uolumen edidit. Hic & Citri arbor, unde
puli mensarū luxuria Romæ. Atlas enim maior per uniuersam Africam usq; ferè in Aegyptū
 protenditur, in medio duobus quasi cornibus septentrionem uersus insurgens. Herodotus
 post Garamantas x. dierum iter ponit Atlantas populos à monte cognominatos, quos di-
 cit ab animalibus abstinere & somnia nō uidere. De somnijs Arrianus etiam affirmat. Hic
 & mari uicino nomē dedit Atlantico, ubi in medio est parua insula Geryonis Erythra Pto-
 lemæo, Erythrea Plinio, qui ait Tyrios huc migrasse, ex Erythreō mari originē habentes.
 Et paulo inferius, citra æquinoctialem fortunatorum insulæ quinq;, quas Homerus fabu-
 læq; uolunt his deberi, qui bene beateq; uixerint hominibus, ubi æuo perpetuo procul ab
 omnibus malis sub benigna cœli temperie degant. Hæ nunc insulæ Capitis uiridis appel-
 lantur à nautis nostris deprehensæ, uti postremo dicam. Sub Atlante meridiē uersus Getu-
 li sunt gens maxima. Hos Athenodorus Gartheas appellat, dicitq; apud eos maximos aspa-
 ragos nasci, crassitudine calami cyprij, longitudine bicubitali, autor Athenæus in Dipno-
 sophistis. Domiti fuere Getuli sub Augusto à L. Cossio, q Getulicus est cognominatus, uti
 scribit Florus.

NUMIDIA.

NUMIDIAE longe in littore usq; ad sinum Numidicum & ostia fluminis Amp-
 psacæ extenduntur. De quibus ait Sallustius quod Persæ fuere, qui defunctio
 in Hispania Sale ab exercitu eius cum Medis in Africam nauigarūt, ubi defi-
 ciente materia ad domos ædificandas, alueos nauū inuersos pro tugurijs ha-
 buere. Et quoniā huc illuc uagabant, Nomades dicti sunt, id est, pastores, de-
 inde Numidæ à Latinis. Regionē alioqui uberem ac diuitem colunt. Mapalia cohabitant
 (id est breues tegetes) eorum lingua. Inter hos insigne marmor Numidicū Romanis in pre-
 cio. Eorum urbs Cirtha paulo à sinu remota. Massyli inter hos habitant quos Massylienses
 Polybius uocat. Nominis etymum Stephanus ex autoritate Timæi narrat, quod governa-
 tor ad nauigans, cum animaduerteret piscatorem iubentem iunco terrestri μάσσαι, id est, ad-
 ligare lingua Aeolica, ἀπὸ τοῦ ἀλιέως καὶ μάσσαι cognomen accepisse. Hinc Ampsaca flumē
 in sinum Numidicum ex Atlante fluens. Deinde minor Africa, cuius caput Carthago, quā
 Græci Carchedonem uocant à Carchedone conditore, uti Appianus in Libycis ait, & Car-
 chedonius carbunculus dicitur ex eius littore adductus: uti Plinius. Trogus autē libro de-
 cimo, Carthaginis originem explicat, quā Tyrii coloni tenuerunt, à Pigmaliōne ob auari-
 tiam sororis Elyssæ uiro interfecto: quæ ob metū huc fugere cum substantia cōpulsa locum
 mercata est, quantū corium bubulum circumdaret, quod in tenuissimas sectū partes maius
 existimatione spatium cōplexū est: locumq; Byrsam propterea dictum, ubi urbem cōdidit
 Carthaginem annis LXXXII. ante urbem Romā. Quæ ut refert Polybius eō potentia ue-
 nit, ut omnem oram quæ à mari nostro abluatur ab Aris Philenorum haud multum distan-
 tibus à magna Syrte usq; ad columnas Herculis teneret, quæ longitudo est LXX. milia stad.
 Transgressi per uim fretum, quod inter Africam & Europam interiaceret, cum omni Hispa-
 nia usq; ad Pyrenæū potiti sunt: uerum post tertium bellū punicū Romani in formā pro-
 uincia redactā Masinissæ tradiderunt. Saraceni postremo inuasere, regiamq; eam simul cū
 Tunī constituerunt. Hic fuit Clitomachus philosophus qui Carneadem annos LXXXVII
 audiuit, ignarus ab initio primorum elementorum. Hinc quoq; ut ex tota Numidia ac præ-
 sertim

fertim Massylia, praestantes equi cursu ueniunt, qui uirga tantum reguntur. Strabo. Martia
 lis. Et mihi Massylum uirga gubernet equum. Haec aetas Barbaros hos uocat. Tunis oppidum
 uetus adhuc nomen non amisit in sinu Carthaginensi. De quo Polybius sic ait. Romani At
 tili Regulo duce ad Mercurij promontorium, quod est regione Siciliae est, adplicantes, uicto
 riam naualem adsecuti sunt, inde Tunim oppidum ex pugna receperunt. Ibi quoque, quod contra
 Carthaginem esset, positis castris prelio terrestri regionem depopulati sunt. Cumque spes es
 set omnia potiri, ueritus Attilius ne successor sibi ueniret pacem fecit. Hanc Saraceni postea
 sibi regiam constituere, quam diuus Ludouicus Galliae rex cum iam per uim cepisset, post obi
 tum statim amisimus. Utica in eodem littore morte Catonis nobilitata, Tyrionum colonia
 secunda post Carthaginem Straboni. Tapsus ubi Scipio a Caesare uictus fuit. Sillius. Et Za
 ma & uerior Rutulorum sanguine Tapsus. Hippones duae, una quam Graeci διαρρυτορ dicunt,
 id est, aquis & paludibus circumfusam Ptolemaeo Plinioque. Altera regia appellata item Pl
 nio. Sillius. Tu Vaga, & antiquis dilectus regibus Hippo. ab Equitio nomen accepit. Huic
 praefuit diuus Augustinus. Clupea siue Clypea urbs, quam (ut ait Solinus) Siculi aedificarunt,
 a Romanis primo bello pu. capta duce Regulo, paulo post ab hoste per obsidionem recep
 ta, ut Polybius ait. Hic & Aspis promontorium ex clypei forma dictum in mare prominens.
 Aliud quoque promontorium Mercurij, ante omnia ab eodem duce captum, apud quod M.
 Aemilius & M. Fuluius naues Carthaginensium sibi obuias ceperunt, ut idem refert autor.
 Aegimuros a Carthagine xxx. mil. pas. distans Liuio & Antonino in itinere. Tagasta
 oppidum unde fuit Augustinus. Antonius in itinere. Ab oppido Tagasta Zama, apud quam
 Annibal a Scipione uictus. Plin. lib. xxxi. fontem hic esse dicit ex autoritate Varronis, ex
 quo canorae uoces efficiuntur. Tripolis Africana, quam Solinus esse dicit Taphram, Abrota
 num, & Leptim magnam. Abrotanum urbs: quam Strabo in vi. Neapolim etiam uocari di
 cit: nonnulli in Libya Phoenice eam collocant. Leptis magna una ex Tripoli, altera parua
 quae & Neapolis dicitur inter duas Syrtes, ubi Lotophagi habitant hospitaes homines, de
 quibus scribitur in Odyssaea Vlysses errantem excepisse. Sabathra inter Syrtes. Sillius. Sa
 bathra, tum Tyrium uulgus, Sarranaque Leptis. Ptolemaeo Tabraca ponitur. Stephano autem
 & Polybio Tabathra. Ityca in hac etiam parte Tyrionum colonia, unde Dionysius fuit Ity
 ceus, qui de situ orbis scripsit. Byzantes gens prope Carthaginem, a quibus urbs Byzan
 tium in Thracia. Herodotus autem non bene Gyzantes scripsit, ut ait Stephanus. Polybius ue
 ro Byzalada regionem esse ait circa Syrtes, comprehendentem xlii. stad. spatium, unde op
 timae uestes afferuntur. Dulopolis in eadem parte, in quam seruus confugiens liber fit, ex ar
 gumento nominis, ut ait Stephanus. Flumina uero, Bagradas ex Libycis montibus longe
 ductus prope Carthaginem fluit, ubi serpentem Regulus cxxx. pedum adhibito exercitu
 interfecit. Liuus, Plinius, Gellius. Cynips inter duas Syrtes in mare per Macas populos flu
 it, ut Herodotus. Sillius. Cyniphij didicere Macas, squalentia barba Ora uiris, humerosque li
 gant ut lumine capti. Triton palus mediam Africam minorem interfluens in Syrtis parue
 recessum exit. Hic Argo sublatam humeris scribit Apollonius libro III. *Αὐτὰρ ἐπὶ πρὸ τῆς μάχης
 καταστῆσθαι τριτωνίδος ὕδασι λίμνης ἧς φέροντες εἰσβάλλει ἀπὸ σίβατος θείας ὄμων, λυσσάλοισι θ' ἠπάτα
 ἰκελοι κῦσι μάλιστα οὐκ ἔστιν.* Tritones omnino tres, Libyca de qua nunc loquimur, ubi Minerua na
 tam uolunt. Bœotia, & Theffalica C. Seruilius & CN. Sempronius Coss. in Africam nauis
 gantes in Lotophagorum insulam peruenere, quae Myrmex dicitur, non longe a Syrti parua,
 ubi magno periculo classis confidit, uixque reducto onere deposito redijt: autor Polybius. In
 sulae inter Siciliam & Numidiam Cerauna: contra paruam Syrtem, Aethusa, Lopadusa, Me
 lita, Iunora, Tigle, Herculis templum, Glauconis, Glosyra, Menynx: in Syrti magna, Pon
 tia, Gea, Musinus. Inter Sardiniam & Numidiam Colacha. Locis iam obitis breuiter hic
 delibanda Numidarum historia, sed prius Carthaginis. Primum bellum punicum cepit an
 nis ab urbe cccxc. durauit xxxiiii. prius in Sicilia occasione latam a Romanis auxi
 lij Mamertinis contra eos & Hieronem per Claudium Caudicem. Deinde per Leuinum Agri
 gento simul cum Hannone expugnato. Mox etiam Panormo Amilchare per Atti. Calati
 num: per Regulum uero, qui primus classe in Africam transfretauit terra superati, oppidis
 fere ccc. receptis. Per Duilium ad extremum classe simul cum Himilcone apud Aegadas in
 sulis superati, icto foedere quieuerunt annis uiginti, in quo bello semel utrinque D. quinque
 mibus & iterum paulominus concursum. Quum praeter foedus Annibal Iberum ad oppugnandum
 Saguntum

Equi Massyli
 Tunis
 Atti, Regulus
 Utica
 Tapsus
 Hippoëes duae
 Hippo regia
 Clupea
 Aspis promō
 torium
 Mercurij
 Aegimuros
 Tagasta
 Zama
 Tripolis
 Abrotanum
 quae & Nea
 polis
 Leptis magna
 Lotophagi
 Sabathra
 Ityca
 Byzantes
 Byzalas
 Dulopolis
 Bagradas
 Cynips
 Macae populi
 Triton palus
 Tritones pa
 ludes tres
 Lotophagitis
 Insula
 Cerauna
 Aethusa
 Lopadusa
 Melita
 Iunora
 Tigle
 Herculis
 templum.
 Glauconis
 Glosyra
 Menynx
 Pontia, Gea
 Colacha
 Aegades
 Insulae

Saguntum transisset, principium II. bello pu. dedit, de quo in Annibale scribam. Fine tandem per Scipionem anno $\times \text{I} \times$. imposito, annis L. in officio tributum permansere. Deinde cum Carthaginenses ut Masinissae cum quo de finibus erat contentio resisterent, exercitum & classem praeter pacta cum Ro. struere per \times . legatos hoc uestigatum missos deprehenderetur: Cato sumendum III. bellum, delendamque Carthaginem contra Nasicam sententiam suavit. Quapropter anno ab urbe DCI. a Manlio Martioque Coss. obsidione pressi, ut bellum auerterent in duces animaduenterunt, armaque tradiderunt: quum iussi excedere ac alibi habitare fuissent, animo re sumpto hostibus restitere, simul & Calp. Pisone Cos. superato Ab Amylio demum expugnati, sex etiam diebus intra moenia pugnauere ferro flammaque, denique urbs absumpta anno DC C. postquam condita fuit, quinto uero post bellum coeptum. Numidiae uero regnum Syphax tenuit, qui Scipioni amicitiam Ro. per Laelium pollicitus, postea Cartha. adhaesit per Asdrubalem cui filiam locauit. Victus itaque atque in triumphum a Scipione ductus Tyburti in custodia decessit, eiusque regnum Masinissae Massylorum regi traditum. Hic enim auxilio Ro. fuit in Hispania, olimque a Scipione amicissimo obiurgatus, quod Sophonisbam captiuam Syphacis uxorem conseruauerit atque amauerit: uir alioqui tanta corporis dote ut $\text{L} \times \times \times \text{VI}$. annorum filios genuerit, teste Liuius, tum Cicerone, ut sine pulmento uesceret. Eius nati Micipsa Gulussa & Manastabal fuere, quibus regnum commune dimissum, ut Scipionis Amyliani, cuius aspectu recreatus fuerat, arbitrio diuideretur. Micipsae item filij Iempsal & Adherbal, a Iugurtha Masinissa fratris filio, qui in pari hereditate relictus ab eo erat, regno spoliati contra etiam iussum Ro. fuere. Quamobrem quatuor ex successione Im. contra Iugurtham missi, Calp. Bestiaque pacem cum eo iniussu senatus fecit, deinde A. Postumius Albinus, qui infeliciter cum eo pugnauit: postea Metellus eo fuso uniuersam Numidiam in potestate redegit: postremo per Marium superatus, cum ad Bocchum eius socerum, qui praedium non probauerat, confugisset, ab eodem opera Syl-lae quaestoris traditus, in triumphumque ductus in custodia excessit. Quum olim Romam uenire si de publica iussus esset, ut fautores suos, quos corruerat, ostenderet, & propter cedem admissam in regulum quendam Masinissam nomine causam capitis dicere iuberetur, clam profugit, ac cedens urbe dixisse fertur, O urbem uenalem & cito perituram si emptorem inuenerit. Liuius

CYRENAICA.

(XXIII.)

Horti hesperidum

Cyrene
Barce, quae &
Ptolemais
Barcae
Arfinoe
Berenice pri-
us Hesperis
dicta
Libya
Libyophae-
nices
Libyegyptij
Libya inte-
rior
Nasamones
Marmaridae
Cor. Balbus

CYRENAICA regio subdita Ptolemaeis erat, dicta Plinio Pentapolis a numero ciuitatum, quae in ea continentur, Cyrene, Apollonia, Barce, Arfinoe, Berenice. Hic fons solis Apollini sacer adeo foelix, ut poetae Graeci finxerint ex eo coelum ornatum: nocte enim calidus, interdiu frigidus erat. Horti etiam Hesperidum paulum ab hac ora remoti Ptolemaeo, nonnullis uero in littore hesperij maris, quarum aurea poma superato dracone custode tulit Hercules, cuius simulachrum in aedibus conseruatorum hodie Romae, mea aetate in ruinis arae maxime effossum, uisitur. Praeterea Ammonis oraculum hic Plinio ponitur. Cyrenem ipsam dicunt a Batto conditam, quem Callimachus ait progenitorem suum fuisse, ex nomine Cyrenes Hissae filiae, ut Pindaro placet. Post Dareum superatum ab Alexandro haec aliquandiu potens liberaque fuit. Deinde sub regibus, postremo ab Augusto capta & in formam Prouinciae redacta ac cum Creta coniuncta. Dionysius poeta $\rho\omicron\mu$ uocat, quod a Pindaro mutuatus est, qui bonis ait eam equis abundare, ex Amycleis Laconiae originem habentibus. Herodotus etiam fertile uocat, ut octo continuos menses fructus habentem. Ornata est Callimacho poeta & Synesio oratore. Barce quae postea Ptolemaeis dicta est Straboni. Herodotus eius originem a Batto repetit. Stephanus dicit edificatam a Perseo Zacynthi filio Aristomedonte nato, totamque lateritijs consistere aedificijs: prouerbumque de ijs ferri, Barceos a Neptuno nutrire equos, a Pallade uero regere currus didicisse. Arfinoe a nomine sororis Ptolemaei Philadelphi: huius nominis plures a Stephano commemorantur. Berenice a coniuge alterius Ptolemaei prius Hesperis dicta Callimacho in epigrammatibus. Has etiam plures Stephanus recenset. Sub Cyrenaica Libya est, latissima gens diuersisque immixta populis, quapropter Ptolemaeo Libyophoenices & Libyegyptij ponuntur, & interior Libya sub Aethiopibus Nigritis. Iuxta hos Nasamones populi & Garamantes, & paulo supra Marmaridae ad Aegyptios pertinentes. Omnia sane armis Romanorum superata per Cornelium Balbum, eius Cornelij Balbi fratris filium, qui Gadibus natus ciuitate Romana donatus est, ut Plinius: qui & Nasamonas etiam dicit antea Mesamonas a Graecis uocatos, ex argumento loci medias inter arenas sitos: habere praeterea domos e silice constructas

etas, ab his ꝑ Troglodytas hybarni occasus plagam iter dierum quatuor tenere, cum quibus cōmerciū gemmę quā carbunculū uocant ex Aethiōpibus aduectā habetur. De Nasamonibus item Diony. ait domitos à Ro. ob trucidatū ab eis Lentulū ducem ad eos cōfugientē. Autor eius gentis Nasamō prognatus à quodā Garamante Amphithemide cognomento, ex quo & ijdem Garamantes dicti, Polyhistor uero de his aliter. Mercuriū uidelicet & Apollinē Acacallidi Nymphę cōcubuisse, & ex Mercurio Cydonē unde Cydonia urbs Cretę, ex Apolline genitū Nasamonē. Apollonius in IIII. rem omnē his uersibus commemorat. *Ἰωνὸς φοῖβοιο λικωρείοιο κάφαυρο κέρκε τ' αὐ δ' ἴκε Αἰκαλιδίδος, ἢ ἢ ποτε μίνωε, ἐξ λιβύλω θυγατέρα σφετέρω, ἢ δ' ἀγλαομυία φοῖβω τίκτεμ, ὄμ Αμφίθεμιρ γαράμαντά τε κικλίσκασιμ. Αμφίθεμιρ δ' ἀξείπα τ' ἐμίγν τριπωίδι νύμφη, ἢ δ' ἀξ οἱ Νασάμωνα τέκε, κρᾶτερόν τε κάφαυρομ, οε ποτε κάνθομ ἔπεφνεμ.* Garamantas dicit Strabo Carchedonijs lapillis abundare, equis magnopere studere: habitant in locis syluestribus, congressum hominum uitantes ab armis abstinent & bello. Certa matrimonia nō habent, passim coeuntes. Eos domuit primus Romanorū C. Turmius, qui Garamantici cognomento ob modestiam abstinuit, ut Florus ait. Asbestę Libyę populi, ubi Ammonis oraculū, de quo supra in dodonæo Epiri diximus, duas columbas ex Aegypto uolitantes totidē cōstituisse oracula: in hoc Iuppiter in arietis forma colebatur. Alexander Macedo, ut refert Callistratus, imitatus Herculem & Perseū hoc expertus est coruis ducibus: ubi uocat' à templi sacerdote *παῖ δ' ἴος*, id est, fili Iouis, pro *παδ' ἴομ*, id est, fili, barbarice: quod omen accipiens Alexand. ex illo in opinione fuit se ex Ioue esse natū. Huc & Cambises cū toto exercitu proficiscens extinctus est. Apud hos Solis fons, ut tradit Herodotus, qui frigoris & caloris momenta singulis noctibus & diebus capit. Solis etiam fontis meminit Plinius: sed & aliū quoq; dicit in eadem regione fontem à medio die ad mediam noctem aquis feruentibus, totidem horis ad medium diem rigentibus. Blemmyes etiam Libyę, quibus traditur caput monstruosum, oculosq; pectori adfixos esse. Satyri quibus præter figuram nihil sit moris humani, Aegipanes quoq; quales uulgo pinguntur forma, Himantopodes, Cortipedes traduntur. De quibus omnibus autor Plinius. Pysylli innoxij à serpentibus degunt, pueros suos an degenerent eis admotis probant. Sinui proximo nomen dedere, de quo Hecatæus in Libyę descriptione. Stephanus est autor Pysyllicum sinum ingentem atq; profundum trium dierum nauigatione absolui.

Nasamonos

Garamantes

C. Turmius

Asbestę

Ammonis

oraculum

Solis fons

Fons alius

Blemmyes

Satyri

Aegipanes

Himantopodes

Pysylli

AEGYPTVS.

AEgyptus Africae uersus orientem tenet extrema, in duas diuisa partes, Delta ex forma litterę, quę Ptolemæo itemq; Plinio Aegyptus inferior etiam uocatur. Altera quę secundum Nilum Aethiopię contermina, meridiem uersus usq; ad Syenem procedit, Thebais appellata. Dicta autem uniuersa prius Aeria, Stephano uocata quasi *ἠεροεσσα*, quod fusco & caliginoso sit aere, & Heptapolis à septem primis urbibus. Quatuor uidelicet Thebaidos quę sunt, Panopolis, Antinous, Lycopolis, Hermopolis: tribus uero quę sunt Arcadię, Heraclea, Oxyrinchus, Memphis. Arcadia enim regio est, ab Arcadio dicta Imperatore, antea Heptanomis à septem Nomis, id est, præfecturis: hæc Stephanus. De Aegypti antiquitate ac disciplina sacerdotū (quos prophetas uocant) innumerabilia penè ab autoribus cōmemorantur. Huc Dædalus, Melampus, Pythagoras, Homerus, Solon, Musęus, Plato, Democritus, Apollonius Tyaneus, compluresq; alij eruditionis causa profecti, dogmata in suam quisq; patriam retulere. Primi siquidem omnium Aegyptij immortalem esse animam, ut est autor Diodorus, dixerunt, eamq; de corpore in corpus uagari. Hinc campos elysios & impiorū pœnas, & obolos Charontis porthmeos, & Eleusinię, ac Dionysij sacra, & labyrinthi Dædalei imitationē fluxisse, idē testat: Geometriã quoq; primos inuenisse, ob dimensionis exuberantis Nili obseruationē, sicuti & Arithmeticē Phœnices. Primos etiam recutita gerere præputia cœpisse, unde postea Phœnicibus uicinisq; multis mos traditus. Illis etiam duplex scribendı genus: unū quod uulgo discunt: alterum quod sacras literas appellant, soli sacerdotes attingunt à parentibus per manus traditas, quas ab Aethiōpibus primum acceperunt. Non enim literarum compositione aut à literis uerba exprimuntur, sed animalium aut aliarum rerum imaginibus: scribunt em̄ Accipitrem, quę rem sacram denotet, Crocodilū ut malum, oculum ut iustitiam, manum dextram passam ut liberalitatem, compressam ut auariciam, & ijs similia. Deniq; à dextro ad sinistrum scribunt latus, dicuntq; se hoc fermè modo recte scribere:

Delta seu

Aegyptus inferior

Thebais

Heptapolis

- Græcos uero contra. In hanc ferè sententiam Diodorus. Ex quo deprehendimus magnam
ijs moris Iudæorum fuisse partem, & prophetarum nominibus, & præputij & modi scri-
bendi institutis. Potius tamen existimandū hæc Aegyptios ab eis mutuatos fuisse, dum si-
mul quandoque uiuerent. De animalium autem cæterisq; notis exemplaria manifesto nūc
Romæ, in quibusdam adhuc obeliscis ab Aegypto aduectis uidemus. Regio tota in præfe-
cturas diuisa est. Dotes eius, soli fertilitas, mellium copia, faba, lens, papyrus. Morus quoq;
quæ Sycomorum fructum specie ficui gustu malo similem facit. De piscibus ibi deq; cæ-
teris monstris in libro de animalibus dixi. De Nilo deq; regibus Aegypti postea. Nunc lo-
ca ipsa percurram. In ora primum pollet Alexandria, cuius situm ad Chlamydis figuram
metatus est Dinocrates architectus, quam ut scribit Arrianus de Gestis Alexandri cum
farina primum ob albæ terræ penuriam humi delineasset, ea à uolucris depasta omē de-
dit, ciuitatem eam horreum quandoq; uicinis circa regionibus futuram. In Musæum re-
ges Ptolemæi constituerunt habens ambulationem & exedram, & maximam domum in
qua cœnaculum erat eorū, qui Musæi participes erant, hominum circa disciplinas uersan-
tium. Hic cœtus communes habebat facultates & sacerdotem, qui Musæo præerat: à Cæ-
saribus deinde res aucta. Autores Strabo & Philostratus. In eo quoque scribit Spartianus
Hadrianum principem cum Sophistis quandoq; differuisse. Erat item Romæ Atheneum
ad huius æmulationem à Claudio principe institutum, teste Tranquillo, ubi historiæ ab eo
editæ quotannis recitarentur, quo & Hadrianus ipse etiam quandoq; conuenit audiendo-
rum poetarum & oratorum gratia. Alexandria insuper nobilis illa bibliotheca à Philadel-
pho instituta fuit, quæ per obsidionē postea Cæsaris flagrauit. Iuxta in portu Pharus erat
insula & turris Softrati Gnidij Architecti opus, ut eius loci indicat inscriptio Græca, quæ
Alexandrum fuisse passum miratur Plinius. Hæc specula nauigantibus præsidium erat. Ce-
teri quoq; huius exemplo huic similes Phari appellati ἀπὸ τῆς φάραγος, & ex manifestatione
etymo sumpto. Præter hanc Stephanus Alexandrias numerat $\times \times \text{II}$. Hanc ego cum do-
ctissimorum hominū literarumq; omnium, tum martyrum multo magis parentem domici-
liumq; appellauerim, ubi teste Eusebio uno mense Diocletianus $\times \text{VII}$. Christianorū mi-
lia trucidauit. Decorata præterea Marco Præsule totq; laudatis successoribus, tum Cæthe-
dram regente Origene. Idothea, cuius meminit Dionysius poeta, mons est & specula altis-
sima Pharo opposita, quæ sepulchrū dicunt esse Osyridis & Idotheæ filia Protei. Proteus
em̄ (ut dicit Herodotus) è Thracia Pellena à filijs, q; hospites interficiebāt, discedēs, una cū
Idothea filia in Aegyptum uenit, ex quo ut deus colebatur, de quo in Odyssæa dicitur. A
Pharo autem Stad. $\times \times \times$. Nicopolis oppidum Straboni: uictoriæ Augusti de Antonio
& Cleopatra monumentum. Paretonium ciuitas & portus $\times \text{L}$. ferè stadiorum. Mareotis
Canopus lacus & urbs. Deinde Canopus $\text{c} \times \times$. stadijs ab Alexandria distans, quem Menelaus eō
cum Helena aduectus in honorem Canopi sui gubernatoris ibi extincti ædificauit. In quo
Serapidis templū, qui idem cum Osyride & Api est, uisebatur. Huc ex Alexandria ad ora-
culum uentitabant per fossam arte deductam, die noctuq; nauiculis plenam, & utroq; sexu
impudice canente ac saltante, præsertim ijs qui iuxta fossam diuersoria haberent. Dicitur
Ostia Nili VII. & Canobus, quæ etiam stella est Canobitis apparens, Græcis nusquam uisa. Heracliū seu
Sais Heracleopolis ubi templum Herculis: Altera apud Pelusium. Tertia item in Aegypto, un-
de fuit Theophanes physicus. Hostiū hic primum Canobicum patet in dextera parte Liby-
am attingente, post hoc Bolbiticum, Sebenticum, Phatnicum, Mendesiū, Taniticum, por-
toreo Pelusiacum in sinistra parte Arabiæ contermina, ab oppidis omnia cognominata.
A Canobitico autē ad Pelusiacum spatij $\text{c} \text{L} \times \times$. passuum milia Plinio. Inter hæc Saitica
præfectura est, & Sais Metropolis ubi Mineruæ templū, & Psamnitici regis sepulchrum
Straboni. Hic plures Hippopotamos esse Plinius scribit. Nicander quoq; ἡ ἱππομὶ τῶν νιλῶν
Hermopolis πρὸς τῆς δάλασος βοσκεί. Naucratis & fluuius & urbs item Saiticæ, Milesiorū colonia. Sebe-
nitica præfectura, in qua Hermopolis seu Mercurij ciuitas & Mendes, ubi Pan colitur &
Leontopolis hircus (ut ait Pindarus.) Hic coeunt hirci cū mulieribus. Leontopolis ubi leo adorat. In Bu-
siris siritica præfectura Busiris Cynopolis, ubi canis specie Mercurius colitur. Memphis Aegy-
pti quondam regia, ubi & regum pyramides, & nobile templum Vulcani cum eius sacer-
dotibus. Pelusium à militibus Pelei regis conditum, uel ἀπὸ τῆς πελῆος, quod locus paludibus
sit obnoxius, Stephano. Hoc in sacris uoluminibus à prophetis Belbeis appellatur, hoc
dic

hodie uero Damiatà à nostris quandoq; recepta, deinde una cum Hierosolyma amissa. *Bubastus*
 bastus Heroum ciuitas Straboni Ptolemæoq; uocata: Stephano autem Heroopolis quod *Heroopolis*
 idem est, & Aemon à sanguine Typhonis fulminati. Hanc Iosephus ait olim Ioseph patri *Aemon*
 Iacob aduenienti concessisse, quam sacra uolumina Hiessen appellant. Sinum facit, ut ait *Elana*
 Plinius, Heroopolitanum. Prope item est alter sinus Elaniticus ab Elana ciuitate, ambo in
 Arabico, sicut Heliopolis ubi Solis templum, & Meium bouem in septo quodam nutri- *Heliopolis*
 unt, sicuti Memphitæ Isidem uaccam. Hic & obelisci nobiles & sacerdotes sapientiæ pro *Babylon*
 fessores. Babylon castellum, ut ait Strabo, natura munitum à Babylonijs huc commigran-
 tibus conditum: una hic è tribus erat legionibus, ut idem ait, quæ Aegyptum custodie-
 bant. Ptolemæus hanc quoque Babyloniam uocat, hodie uero Cairum appellant Sulta-
 norum regiam, quæ non castellum, sed urbs maxima est plures complexa populos, ut fre-
 quentes inde Christiani redeuntés indicant. Acanthus urbs. Miris lacus Miridis regis o- *Acanthus*
 pus. In Arsinoitica præfectura Arsinoe, ubi Crocodilus domesticus quem Sulchum uo- *Miris*
 cant alitur atque adoratur, apud Heracleopolim Ichneumon, apud Oxyringum item Oxy *Heracleop.*
 ringus piscis, apud Lycopolim lupus. Panopolis ubi linum exercetur. Ptolemæis maxi- *Oxyringus*
 ma Thebaicæ urbs. Arsinoe & Berenice Ptolemæorum ædificia ex fœminis. Abydus *Lycopolis*
 Memnonis regia. Tentyra ubi Crocodilum respuunt, atque peruestigatum conficiunt. *Panopolis*
 Coptum contra Crocodilo studet. Thebais regio & Thebe urbs maxima prius regibus *Ptolemæis*
 habitata, eadem & Diospolis uocata, sed & aliæ quinq; Diospoles, ut ait Stephanus etiam *Berenice*
 dictæ: uocata & Hecatonpylos Homero, destructa quondam ab Cambise. Cato est autor *Abydus*
 hanc uicos habuisse ad tria millia, portas centum. Crocodilorum urbem in Mœride Nili *Tentyra*
 insula rex quidam Aegyptius ædificauit, qui quum equo insidens forte in Mœridem pa- *Coptum*
 ludem caderet, à Crocodilo adiutus atq; à periculo liberatus fuerat, Taricheæ urbes plu- *Thebe*
 res, Mendesiæ, Saiticæ, Canobicæ, à Sctarijs dictæ. Tarichea uero neutri & plurali. urbs *Mœris insula*
 Indiæ Iosepho, Menelaus urbs. Syene ubi puteus in profunda ualle centum stad, hinc sol- *Taricheæ*
 stitium supra uerticem uidetur, quod hæc loca tropico cancri sint subiecta. Elephantia in *urbes.*
 sula terminusq; Aegypti & Aethiopiæ iuxta Cataractas Nili: id est, locus ubi è plano a- *Syene*
 qua saxoq; alto in præceps cum impetu ruit. De Nilo autem ipso Eudorus & Arrius pe- *Elephantia*
 ripatetici Augusti temporibus scripsere, nomen à Nileo rege sumpsit, quum antea Aegy- *De Nilo*
 ptus & ipse quoque uocaretur, ut scribit Diodorus qui in eo D C C. insulas ponit. Plinius
 scribit Iubam regem ortum eius primum deprehendisse ex paludibus montium inferioris
 Mauritaniae non procul ab Oceano. Primo ex occidente in orientem labitur, deinde in se-
 ptentrionem conuersus septem ostijs in mare mediterraneum exit, quæ supra commemo-
 rauit. Crescit in ortu caniculæ XL. diebus totidemq; remeat. Eustathius autem Syrim ab
 Aethiopibus uocari dicit, quod per Syrium stellam crescat. Nili simulacrum exprimi figu-
 ra humana testatur Aelianus, quod nos uidimus Romæ. Mox de regibus sermo. Primos *Reges Aegy.*
 in Aegypto (ut ait Diodorus) dicunt deos & heroas regnasse paulominus X VIII. milli-
 bus. Homines uero paulominus XV. millibus usq; ad CXX. Olym. ultimumq; Ptole-
 mæum nomine Dionysium. Fuere autem magna ex parte indigenæ, nã Aethiopes quatuor
 diuersis temporibus annis XXXVI. in ea regnauerunt. Postmodum Persæ duce Cambise
 annis CXXXVI. quorum in deos patrios impietatem Aegyptij dånantes, ab eis descuerunt:
 postremo Macedones & q ab eis manarunt annis CCLXX. Igitur inter deos eorum Apim *Apim*
 connumerant, quæ & Serapim & Olyrim uocant è Græcia profecti, & Isidem cõiugem ob *Isis*
 beneficiũ mōstratæ agriculturæ, alterum tauri, alteram uaccæ specie. Solem ite & Lunam, ut ait
 Plutar. putantes. Inter homines Menas primus regnauit uir sanè magnificus, qui in cultum *Menas*
 splendidiorẽ Aegyptum restituit. Deinde Gnefactus Vacchoridis sapiētis pater. Is in Ara *Gnefactus*
 biam cū exercitu ingressus infaustum habuit euentum à suis desertus. In reliquum uitæ tempus *Vacchoris*
 delicias dånauit, humi cubitans, paruoq; cõtentus: hanc quoq; disciplinam in eorum libris scribi
 iussit, ac in templo Iouis Thebis collocari. Ex huius deinde stirpe homines LII. regno po-
 titi, annis M. XL. nihil sanè memorabile reliquerunt. Deinde Busiris, à quo posteri VIII. *Busiris*
 regnauerunt, quorum ultimus ite Busiris urbem magnam Theben cõdidit, in qua sepulchra regum *Thebe*
 CLX. fuere, inter quæ Sinadi regis tumulus stad. X. in cuius ingressu peristylum erat, cuius *Simandus*
 latera singula, iugera quatuor cõplectebatur cū admirandis statuis. Ogdous post hunc qui *Ogdous*
 Mephim cõdidit à filia cognominatam, q à Nilo in forma tauri cõpressa peperit Aegyptum, *Memphis*
 qui Aegyptus

Danaus qui nomen regiōni dedit. Huius Danaus frater fuit, qui in Græciam uenit, alij uero Beli ex Epapho ac Iside geniti hos esse filios dicunt, de quibus eorumq; prole in poetica postea narrabitur. Post Aegyptum prole $\times 11$. res ad Mirim peruenit, qui lacum Miridem supra stad. $\times 1111$. fecit, cui prole septima Sefostris successit omnium superiorum, non solum Aegyptiorum, sed aliorum maximus. Is enim ea loca uersus Indos & Aethiōpas ac Scythas penetrauit, quæ nuncq; Alexāder: postremo cōuersus in occasum in Thracia finē constituit, indeq; redijt ad propria, Lucanus: Venit ad occasum mundiq; extrema Sefostris. Ex pharios currus regū ceruicibus egit. Apud populos qui fortissime restitissent trophæa cū coleis erigebat, quos autem minime resistētes uicisset, muliebri genitali cōstituto notabat, horum quidē ignauia, illorū uero fortitudinē significādo. Eius item trophæa apud Aethiōpas ante ardem Vulcani sacerdos à Dareo nō passus est auelli, dicitans eum non æque res gessisse atq; Sefostrim, quod & Dareus dicitur cōcessisse. Sed & domi nō minor operū magnificētia fuit, in quibus omnibus inscripsit se nullo Aegyptiorū incōmodo ea fecisse. Demum captus oculis sibi mortē consciiuit, relicto eiisdē nominis filio, quem Herodotus Pheronem uocat. Is nulli famæ aut uirtuti paternæ, sed tantū cæcitati successit: cui curæ quum matronā castā ex responso adhibendā esse intelligeret, nullā in tota Aegypto reperit, à propria uxore incipiēdo, præter coniugē pauperis olitoris, quam in matrimoniū accepit, ceteras omnis igni dānauit. Hūc secutus est Amasis homo uiolētus & crudelis, quapropter ab Actisana Aethiōpe cū exercitu ueniēte captus cū toto est regno, deficiētibus ab eo Aegyptijs. Hic igitur Actisana alienigena aliquot annis dominatus, fontes tantū naribus incilis plectebat, relegabatq; in ciuitatē ab se ædificatā, quā de nariū nomine Rhinocerā uocauit. Post hunc Miris uir Aegyptius rem tenuit, nōnullis Maro appellatus. Hic labyrinthū pro sepulchro sibi cōdidit, ad cuius instar Dædalus, qui in Aegypto fuit, aliū in Creta ædificauit. Huic post quintū genus Ceres successit quem Græci Proteum uocāt, qui in uarias formas se transferre solitus dicitur, eius ingenij uarietatē significādo. Proteo septē successerūt ex ordine sine memoria reges ob ignauia, præterq; Nileus qui flumini nomen dedit: nam prius Aegyptus uocabatur. Deinde Chemis, post eius frater Cephus, deinde Mycerinus, Bocchorus, Sabacus Aethiōps qui dānatos nō interficiēdo, sed uinctos cōpedibus, operibus delegando plectebat. Res postea ad $\times 11$. duces, redacta annis $\times v$. è quibus unus Psamniticus Sates regnū sumpsit uir potētissimus, qui primus cum Græcis iniit foedus, filiosq; Græcis literis erudiit. Aegyptus prius ob paludes inadcessa, ut omniū rerū importatione exportationeq; frequētaretur, effecit. Rhodopen scortū Aegyptiū ob pulchritudinē matrimonio sibi iūxit. Aprieus deinde quarta progenie regnauit annis $\times \times 11$. qui Cyrenensibus bellū intulit per Amasim uirū Aegyptiū fortissimū ducem, qui cū inimicis cōspirans eorum auxilio rex factus expulso Aprieo regnauit annis $L v$. Hic omniū felicissimus fuit, rem in pace & honore tenuit, mores restituit, magistratibus per suā ditionē mādauit, ut quotannis à quocunq; rationē uiuēdi exquirerēt: ut si malis artibus degeret, eū puniret: si bonis, muneraret. quam legē postea Solon ab eis mutuatus Atheniēsis tulit. Negocio ab aurora usq; in finem tempus tradebat, deinde cibo atq; iocis inter cōuiuas scurrā agens atq; morionē, mirātibusq; amicis arcus exemplū proposuit, qui si uiolentius ducitur, facile rumpitur: quod etiā Antoniū suis monachis enarrasse ferūt. Græcorū & ipse amātissimus fuit, eisq; Naucratem urbem ad incolendū dedit. Colossum Vulcani eius templo dicauit. Interim Cābises aduersus eum mouit, quo tempore Amasis decedēs, metu ne inimicus caduere potiretur, mandauit in ore sepulchri apud Memphim seruū condi, qui pro domino ab inscijs caperetur, quod tandem euitare nō ualuit. Nam iussu Cambisis reuulsus & stilis ob contumeliā confossus est. ex quo Lucanus ait: Non mihi pyramidū tumulis auulsus Amasis. Corpus enim sale conditū more Aegyptiorū fuerat: demum ob probū igne tunc crematum, contra legē eorum, qui ignem animal putāt, nec fas ducūt se animalibus tradi. Persæ uero nec ipsi cremant q; deum existiment, nec decere dicunt deos corporibus uesci. Psamniticū uero Amasis filiū Cambises in honore habebat (Nam Persæ regū filios regno eiectos restituere fas putāt) uerū cum ipse minime fidelē cōperisset, interfecit. Aegyptiorū mos est modicis dum uiuunt ædibus habitare, post mortem tantum magnifica curāt sepulchra, ubi se dicunt perpetuo futuros: præterea detecto aduescunt capite. Persæ uero cum pileo & tiara: quapropter debiliores longe sunt capite, illi uero firmiores. Et hæc quidē de Aegyptijs

Aegyptijs regibus ex Diodoro & Herodoto. Deinceps Ptolemaeos igitur persequar, quos
 Strabo lib. X V I I I . citra gesta commemorat, dicitq; tres primos tantū laudatos. Ptolemaeus *Ptolemai*
 Lagi filius primus ex Alexandri ducibus Aegyptū, Cyprū, & Phoeniciam obtinuit, ut au- *reges.*
 tor Trogius lib. X V . Pausanias ait, Perdica cum Arideo Philippi filio expugnauit, Seleu- *Ptole. Lagi*
 cum ab Antigono deiectū suscepit, parabatq; quomodo ipsum Antigonū oppugnaret, Ly *Antigonus*
 simacho in societate adscito: quod ubi Antigonus nouit, dū ille in bello cōtra Cyrenaicos
 rebelles occupatur, Syriā Phoeniciamq; cepit, filioq; Demetrio regēdas dedit: quem ubi à
 Ptolemaeo profligatū accepit, cōtra eū profectus est minime, sustinentē ac se in Aegyptum
 recipiētem. Antigonus demū spe frustratus Aegypti, cum iam Cyprū & Demetrium euer-
 tisset, cōtra Eumenem, fessus belli lōgitudine decessit: quo extincto Ptolemaeus Cyprū Sy-
 riamq; iterū recepit. Iudæos cū ipsis Hierosolymis die sabbati uacātes cepit, captiuosq; ad
 multa millia duxit: ex quo ille Hierosolymis postea conuentus Iudæorū ex omni natione,
 apud actus apostolorū. Vxorē habuit Eurydicē Antipatri filiā, deinde Berenicen Philippi
 notham, ex qua maxime dilecta Philadelphum, Arsinoē, & Lysandrā genuit. Decessit in *Ptole. Phila-*
 rerū gestarū gloria, cū paulo ante regni sese abdicās administratione, regē filiū cōstituisset *delphus.*
 Philadelphū. Is igitur Seleucū in primis, q; Arsinoēs sororis suae uirū Lysimachū interfece-
 rit, in bello superatū occidit, sororēq; eandē matrimonio sibi iunxit, ut autor est Pausanias:
 qua paulo post in exilium pulsa necatisq; priuignis Macedoniae regnū inuasit: eodemq;
 teste autore fratrem Argeum ei insidias parantē interfecit, alteriq; fratri Magae, qui Cyrenis
 imperabat & ad Antiochum focerum cōfugerat, bellū intulit: unde per antiphrasim Phila-
 delphus appellatus. Pharū apud Alexandriam excitauit, Iudæos liberos esse iussit. Eleaza-
 ro sacerdoti mādauit, ut sacros libros in Græcum sermonē uersos traderet, quos bibliothecae
 dedicaret, quā nobilissimam D C C . circiter milliū uoluminum Alexandriæ cōstituerat:
 quae postea periit dū Alexandria à Cæsare diripitur, nō sponte sed forte ab auxiliarijs incen-
 sa. Postremo podagra uexatus ac uoletudinarius ocio se magis quàm bello tradidit, artes
 fouēdo liberales, adcersitis undecunq; ingenijs, regnauit annis X X X V I I I . relictijs Euer- *Ptol. Euer-*
 gete & Berenice liberis ex Arsinoē non quidē sorore, sed altera Lysimachi filia, Euergetes *getes, seu*
 igitur Seleucū Callinicum multis adfectū incōmodis & Syriae parte & Aegypti imperio *Ceraunus*
 omni priuauit, ultus iniurias sororis Berenices, quae à patre olim eius uiro abdicata fuerat.
 Recuperata Aegypto deos omnis quos olim Cambises rapuit, referre curauit, ut Trogius
 lib. X X V I I . testatur, pro quibus meritis ab Aegyptijs Euergetes est dictus. Ipsam uero
 Berenicen sororē adamatā in matrimoniū duxit: pro qua Callimachus elegiā edidit, ut au-
 tor etiā Solinus. Pausanias hunc dicit ob audaciā in bellis cognominatū fuisse Ceraunum,
 quasi fulmineū, imperasseq; Macedoniae, ac postremo cū Gallis Senonibus q; Macedonia
 inuaserāt cōgressum in pugna clade maxima superatū fuisse. Regnauit annis X X V . Phi- *Philopator*
 lopatore filio superstite. Is itaq; ex facinore patre fratremq; cū amicis omnibus interfectis id
 cognomētū, ut ait Trogius, est adsecutus uti regnū tutius iniret: ratus domi foris etiā omnia
 fida: Antigono & Seleuco uita functis: receptis in regnum Antiocho & Philippo pueris.
 Quare luxuriā se totū tradēs nulla inter suos autoritate esse coeperat: uitae insidiātes pluri-
 mos habuit, inter quos Cleomenē Lacedaemoniū qui ad eius patrē profugus cōfugerat. Iu-
 daeam diu ab eius familia possessam amisit, ac omnia flagitiose egit, regnauit annis X V I .
 Epiphanes eius filius cū Antiocho Illustri bellū gessit, à quo tandē conciliato sororē ipsius *Epiphanes*
 Cleopatram in matrimoniū ac Iudaeā in dotē accepit. Nā sub hoc & sequēte Macchabaeorū *Cleopatra*
 gesta fuere: regnauit annis X X V . liberis Philometore & Cleopatra relictijs. Philometor
 igitur praelatus à populo regnauit una cū matre Cleopatra annis X X X V . quā postea in-
 terficiēdo cognomētū & ipse per antiphrasim accepit, flagitioseq; praeter spem omniū ui-
 xit. Nā in ipso regni exordio puer adhuc bellū Antiochi Illustris aemuli sui sustinuit: libe-
 ratus deinde à populo Ro. Cleopatram filiā pactā prius Alexandro Syriae regi, Demetrio in-
 mico locauit, unde ortum bellū: in quo superior Ptolemaeus oblato ei Alexandri capite ab
 Arabum rege ob gaudiū expirauit, autor Trogius. Huic etiā Aristobulus Iudaeus Philoso-
 phus peripateticus commentarios in Mosen dicauit. Cui Euergetes secundus filius, siue ut *Euergetes*
 quibusdā placet frater successit, qui ob crudelitatem pulsus, Romā uenit à senatu auxiliū pe- *secundus*
 titū, de quo Val. de humanitate sic scribit: Rex Ptolemaeus à minore fratre spoliatus regno
 petēdi auxiliij gratia Romā clam squalore obsit? uenerat, ac in hospitium pictoris Alexandrini
 diuerterat

diuerterat: senatusq; sese excusauit quod uti mos erat, Quaestorem obuiam nō misisset ad uentu clandestino, Quaestoriq; negociū dedit, uti quotidie muneribus & alijs officijs eum honoraret. Liui. itē in epitome: Ptolemaeus inquit, Evergetes ob nimiam crudelitatem suis inuisus, incēsaq; propterea à populo regia, clam in Cyprū profugit: & cū sorori Cleopatre, quam eius uirgine filia cōpressa in matrimoniū ductā repudiauerat, ob regnum à populo datum esset infestus, filiū quem ex ea susceperat in Cypro occidit, caput eius manus ac pedes matri misit. Val. autē de luxuria, etiā cista coopertū pro munere natalicio missitasse dicit, Strabo lib. xvi. siue hūc dicat, siue successorē eius, ait Phisconē fuisse cognominatū, tanta alioquin crudelitate, ut multitudinē quandoq; ad spectacula congregatā, orta subito seditione incautā suis militibus trucidandā obiecerit. Quo etiā regnante ferunt Polybium historicum Alexandria uenisse, detestatū mores ipsius uersum homericū pronūciasse, Durum iter & longū Aegypti perducit ad oras, dicūtq; hoc ferē tēpore Ciceronē & Pōpeium natos fuisse, hāc ille: Hic populum Ro. regni Cyrenaici haredē reliquit, cui successit Ptolemaeus Auletes, nōnullis Alexā. cognominatus. De quo Strabo in eodē libro. Auletes, ait, ideo uocatus, quod prāter alia flagitia choraulam etiā exercuerit: nec uerebatur tibicinum certamina in regia celebrare, ad quā ipse cū nonnullis cōcertaturus prodibat. Eum nō diu passi Alexādrini eiecere, & e tribus liberis Cleopatram natu maiorē ut legitimā reliquis eiecētis maribus regno prāposuerūt. Auletes Romā uenit, quē apud Pompeiū diuertentē ferunt natus supplicē excepit. de cuius reductione cōcepit agere, deq; nece legatorū qui supra cētū contra regē uenerāt, quorū princeps fuerat Dion. Itaq; à Gabinio reductus Cleopatram filiā & Archelaum Archelai Cappadociae regis filiū quem matrimonio illa sibi iūxerat interfecit, sed non multo post morbo absumptus est, relicti duobus filijs totidēq; foeminis, quarū grandior erat Cleopatra. Alexādrini itaq; & puerū natu grādiorem & ipsam Cleopatram expulere. hāc ille: Ptolemæus igitur is Dionysius cognominatus, puer admodū cū Cleopatra sorore ab Aulete patre in tutelā populi Ro. dimissus est: ad quē, ait Val. de fide, Senatus M. Aemiliū Lepidū Pōt. Max. tutorē fide probatissimū misit. Hic postea Pompeiū hospitē paternū ad eum cōfugiētem per proditiōnē interfici iussit, autore Achilla. Cleopatram deniq; sororē eiecit, quam deinde Cæsar post Phasalicā pugnā in Aegyptū ueniens restituit, interfecto Ptolemæo. Ex eaq; adamata Cæsarionē suscepit. Hanc etiā post Cæsaris mortem Antonius Asiam petens matrimonio sibi repudiata Octauia iunxit, demumq; ab Augusto superatā mamillis aspīdibus sibi admotis extinctā legimus.

AETHIOPIA.

Aethiopia

Heliodorus

Ethiopia ab Aethiope Vulcani filio post Atlantia dicta Plinio. Res Aethiopicas literis mandauere, Daulion, Aristocleon, Bion, Simonides etiam minor quinquennio in insula Meroës moratus, omnium uero nouissimus Heliodorus praesul Treccen. viii. libris, quos adhuc incolumes habemus Graeco sermone scriptos. Eorū natio per meridiem ex occidente in orientem longe lateq; uarijs adsumptis cognominibus diffunditur. Quare Homerus in primo Iliadis, bipertitos Aethiopus esse dixit ad orientē & occasum. *Αἰθίοπες τ' οἱ δὲ χθονὸς ἀπὸ τοῦ ἀπὸ τοῦ ἡλίου.* Nā & Aethiopes sub Aegypto sunt & Leucoaethiopes, & Erembi, & Nigritæ, & Atacæ, & Hesperij, & Macrobij, & Brachobij, & Automalæ. Aethiopes omnes: de quibus anteq; dicā pauca de uita & institutis eorū e diuersis autoribus in uniuersum adducā: Magna ex parte pastoralem & inopem uitā ducūt, cū propter soli tenuitatem, ac coeli intemperiem, tum quod longe sepositi sint. Contra Aegypti uiciniores mitius degunt ac ciuilius, & loci felicitate & hominū sapientia: uiuūt prāterea milio & ordeo, e quibus etiā potum cōficiunt, nonnulli herba & loto & calami radice lacteq; & caseo. Canes ac greges pusillos habent. Reges sicuti deos colunt, Magnam temporibus partē clausi domi ledent. Domus eorum palmaceis segmētis sunt cōtextæ, Salem fossilē habēt uti Arabes. Abūdant Persico, Hebeno, Siliquaastro: uenātur Elefantos, Leones, Pardales. Hāc ferē Strabo. Diodorus uero in hanc sententiā. Aethiopes antiquissimos hominū se esse gloriātur. Argumēto q; indigenæ semperq; liberi fuerūt. Nec eos unq; Cambises, Semiramis, Hercules, aut Dionysius expugnare potuerūt. Adfirmāt Aegyptios eorū esse coloniā, ab Osiride deductam. Nam plura ad eos ex Aethiopum disciplina sunt profecta, & usus statuarum magnarum, & literarum characteres quæ animalibus cōstant. Hęc ille. Colorati sicut Indi sunt, licet magis alijs alijs. Atram

Atram quoque genituram corpori concolorē emittūt, ut tradit Herodotus, quod Aristoteles in libris de animalibus manifesto refellit: homines alioquin imbelles ac fugaces. Eos una cum Cādace regina perdomuit P. Petronius praefectus Aegypti ab Augusto missus. Nam Aethiopes Syenes praesidio expugnato Caesaris statuas subuerterūt, captiuos duxerunt, Petronius cū paucioribus x. mil. peditū & equitibus DCC. aduersus xx. hominū millia primum cōpulit Pseliam Aethiopicā urbē confugere, deinde cum oppido in potestātē eos recepit. Inde Napata progressus quae Cādaces regia fuerat, ubi eius filius morabatur, eue-
 stigio cepit ac diruit, puero fugiente, ratusque ulteriora inuia esse cum spolijs regreditur Alexandria, praesidio relicto. Ex captiuis mille Augusto ē Cantabris reuertēti & deinde legatos de pace quod ad eū uenerāt cū ducibus itineris quod uia ac Caesarē se dicebāt ignorare misit: qui ab illo in Syriā ire parante quae uolebāt facile impetrauere, nā & tributa eis remissa fuere, in hanc fere sententiā Strabo, lib. xvii. Hodie uero Prestoioāni obtemperāt. Qui cum magna populorū parte Christū colit, quamuis longe sepositus nonnihil aberret. Eius oratores ad Sixtū Pont. uidimus Romā ueniētes religionis documēti gratia quod & reu-
 lerūt. Nonnulli in urbe paulo ante agebāt ordinis Praed. professores qui ex Aethiopia sub Aegypto sunt, horas canonicas literis Chaldaeis obibant. Horū igitur Meroe caput insula Nili & Ciuitas clypei figura à sorore Cambisis ibi extincta Straboni. Cambises enim hanc omnia loca una cū Aegypto subiugauit atque euertit: In ea sunt aurariae, ferrariae, arariae, & preciosorū lapidū genera: post hanc Napata, Pselia & Prēna supra nominata. His proximi Troglodytae, qui sub terris in cauernis ob nimios calores agūt, unde & nomē adsequūtur, à τὸ τρογυλας ὑπεδεδυμένοι. Hos Plinius Leucoaethiopus, Dionysius & Home. Erēbos uocāt, δὲ τὸ ὑπερτῶν ἕξα μισαί νημ. Sunt & alij in Europa Troglodytae apud Triballos, alij circa Caucasum, ij ob ingētia frigora, quos & Virg. in Geor. cōmemorat. Nomades enim sunt. Sub Aegypto quoque & Automolae appellati Pomp. Melae (Ita enim Graeci perfugas uocant) hi sunt qui supra Meroen in insulā Efar Plinio dictā se receperūt, qui Psamnitici regis crudelitatem ex Aegypto fugerunt, ad hominū pene CCC. millia: autores Plinius, Herodotus, Strabo, Diodorus. Sunt quoque in eadē parte Astarte & Gypseis insulae & Homeritae gens & Aroma urbs, quarū omniū meminit Capella. uinum Aromense commēdat etiā Strabo. Aethiopes Nigritae sub Africa minore ponūtur, à Nigro flu. appellati. Cuius eadem ratio quae & Nili, iisdē ferē tēporibus augetur & exuberat, calamū & papyrū producit Plinio. Oritur ex mōte Thala inferioris Libyae Ptolemaeo. Aethiopes occidentales Hesperios Pto. appellat. Herodotus Macrobios esse dicit, eosque lacte uesci ac auri plurimum habere, abundare praeterea hebeno & elephantis. Cerna quoque insula apud Aethiopus, cuius meminit Diony. uocatque τέμπεα, id est, aquosam & palustrem, sicuti & tempe Thessala & Medica. Aliqui hanc orientalem ponūt, alij occidentalem. Dionysius australem. Stra. dicit Eratosthenem Cernam insulā aliaque loca nusquam reperta nominare. Lycophron quandā Cernam occidentalem uersus Tyrrhenū mare cōmemorat. Hanc item Plin. simul & Topazon insulas, unde lapillus, in mari ponit rubro. Blemmyes Dionysius prope Cernam hanc Aethiopiae ponit, à Blemmyo quodā duce Deriadis regis, qui restitit Dionysio in Indicā expeditionem proficiscenti. Duo hic promōtoria ceu duae cataractae sunt, unde Nilus dicitur uenire. Brachobios Aethiopus Dionysius ait, nō ultra annos XL. uiuere. Strabo, item Homerus duo ponit eorū genera: Sidonios qui Straboni apud mare rubrū habitāt, unde Sidonij Phoenicum uenere: Alterū Erembos quos idem se putare dicit esse, uel Troglodytas ex argumento nominis quod sub terrā eant, uel certe Arabes sic Homeri tempore appellatos: Melae dicit locum esse in Aethiopia apparatus epulis semper refertum quibusuis uesci uolētibus: & quae passim adposita sunt adfirmant innasci subinde diuinitus, quapropter Heliotrapezā, id est Solis mensam eā appellant. Herodotus lib. iiii. in Aethiopia, inquit, fuisse pratū omnium quadrupedū carne refertū, quā magistratus p noctē illic ponere festinabāt, & ubi illuxisset, cuiuslibet licebat degustare, quapropter existimabatur diuinitus hanc copiam prouenire. Ad quā uisendā Cābises legatos misit. De hac etiā Hiero. in procemio Sacrorū uoluminū mentionē facit. Mibae Aethiopū & ipsi populi his uersibus Sillio describūt. His simul immitē testantes corpe solē: Exusto uenere Mibae, nō aerea cassis, Nō lorica riget ferro, nec tēditur armis. Tempora multiplici mos est defendere lino, Et lino munire latus, scelerataque succis, spicula dirigere, & ferrū infamare ueneno, Nā lino Xylino tota regio scatet amiciturque.

Cādace regia
P. PetroniusPselia
Napata

Prestoioānes

Meroe

Troglodytae

Qui Leucor
aethiopes

Erembi

Aethiopes

Automolae

Astarte

Gypseis

Homeritae

Aroma

Nigritae

Aethiopes

Niger flu.

Macrobij

Cerna insula

Topazon

insula

Blemmyes

Brachobij

Aethiopes

Solis mensa

Mibae

Loca

GEOGRAPHIA

LOCA NVPER REPERTA.

ETHIOPIAM interiorem Ptolemæus æquinoctialem transgredientem ponit, terramq; ex ea parte ignotam, quod quidem Eustathio teste Polybius probare uidetur, dicens quod ea regio quæ iuxta Aethiopiã est, ubi Asia atq; Africa iunguntur, usq; ad ætatem suam erat ignota, haud aliter quàm quæ supra Tanaim est, somnariæq; siquæ de his uel loquuntur aliquid uel scribunt.

Verum contra nunc uidemus, multaq; post eum & adita & reperta hac præsertim ætate: quapropter anteq; finem faciam, uisum mihi ea loca commemorare, quæ Lusitanorum inclyti reges in Hesperio mari ad Aethiopas Hesperios pertinētia: postremo in Indico reperta adsecuti sunt, quemadmodum mihi pater amplissimus Cardinalis Vlixiponenſis, qui regibus familiarissimus fuit, retulit, scriptoq; tradidit. Henricus infans Ioannis regis filius & ultimi Alfonsi patruus, uir ingenti animo, ausus primus omnium longe pelagus ueſtigandi studio transfretare, ad sexcēta fere pas. millia insulam repperit nomine Maderam pene desertam, in qua soli natura temperata magna uis Sacchari conficitur in arundinibus nascentis, candore atq; nobilitate Siculo præstātius, quod exportatur magno usui toti Europæ. Vterius uero ante promōtorium Caputuiride uocatum Insulas fortunatorum contigerunt, nunc Capituiridis dictas, ultra Cancrum sitas: nam hæ plures sparsæq; sunt, aliæ alijs australiores, in quibus omnis poëtarum uanitas de his apparuit. Nam desertas inueniunt, uacuasq; colonis, præter unam quæ fert fructus, & quod Plinio Xilinum linum, hodie cottonum uocatur. Paulo ulterius aliã in littore terram, ubi utriusq; sexus homines coloratos nudosq; agere reppererunt, nulla lege aut pecuniæ commercio, sine literarum notitia, ueluti pecora uino frumentoq; carentes, ac radice quadam pingui quæ abunde suppeditat uescētes. Hinc seruitia puerosq; Lusitani mercantur, eosq; uili utpote aut conchis marinis aut peluibus areis commutāt. Apud eos præterea Elephantorū copia, tū animalium eorum quæ Zebethum uulgo appellatū procreant, quod ego animal Catobleptum supra mihi enarratum ex argumentis putauerim. Insuper Plitacorum insolita species, quos Roma adductos uidimus, ac serpentes mille passibus longitudine, qui certo anni tempore armenta, tum pastores ipsos solidos deuorāt. Post hæc insulas alias quas partim deleuerunt, partim desolatas esse animaduertent ob serpētum, tum etiã murium magnitudinē. Congius uero meridiem uersus procedendo, deuentum ad gentes qui aurī uenas habent in scobe extractas, quam scobem uilibus rebus commutant. Quare reges Lusitani in eo loco ut tutius agatur arcem constituere. Visa etiam ab eis in ea parte sæpius Oceani monstra, speciem equorum, uitulorū, luporū præ se ferentia, quæ aduentu nautarum in littus exiliunt. Postremo uasto in pelago nauigantes contingere ciuitatē, quam Mauigongum nominant, uallo pro mœnibus circūdatam, quæ uiros ad Centena millia procreat. Huic rex præſidet qui aduenientes Lusitanos comiter inuitauit, septemq; atris ex eo loco uiris donauit, qui sese coram honoris gratia spōte interemere, quorum capita deinde cocta iussu regis respulentibus Lusitanis oppidani depasti sunt. Uescētem regē, magna ministrorū mulierumue, tum canentium atq; saltantium multitudo circumſistebat, spectaculo etiã multis millibus conueniētibus. Mos etiam illis, extinctū regem chariores una omnis ministros morte sibi conscita consequi, putantes hoc amoris & meriti gratiam. Has igitur omnis Gymneæ terras appellant, quod nudi forte ex magna tēporis parte in eis agant. Sed nuper anno M. D. auspicijs Hemanuelis regis Lusitaniæ gloriosissimi, rursus hoc iter cum XII. nauibus repetentes, ignotum seculis omnibus Pontum terrasq; olim inadcellas attigerunt, ac procul à promontorio Capituiridis milliaribus MCC. inter zephyrum & austrum, ultra uero Cancrum partibus XIII. insulam nouã ac maximam inuenerunt, quam S. Crucem appellauerunt. In hac homines degūt Anthropophagi, nudi, capillati, colore rufo potius quàm atro, sine moribus, sine legibus, sine deo, more ferarū: incolumes alioquin ac diu uiuentes, materia omnis generis, herbisq; abundant quibus panes cōficiunt. Quod autē uti quidam scribit, qui in eo se dicit itinere fuisse, hæc terra partibus etiã L. ultra æquinoctialem ad alteram arcton perseueret, hoc Lusitani non affirmant: multoq; minus mihi uerisimile, quod ipse prope ad eandem arcton partibus XVII. adcesserit, quū ob glaciem rigentem nullus ad nostram ad XXXVII. propinquare ualeat, nec enim diuersa est antarcticus natura. Ego uero nullum extra zodiacum continens, uersus meridiem ex autoritate doctorum hominum

Hēricus infans
Ioan. regis F.
Madera

Caputuiride
Insule fortunatorum

Linū Xilini

Catobleptus

Insula S.
Crucis

minum puto, neq; si esset, habitabile omnino foret ob solis humilitatem ex absidis opposi-
 to apud eos constituti, ut satis in Astrologia differui. Inde uero nauæ soluentes ad ultimū
 sane per Atlanticum mare promōtorium, idemq; terrarum ex ea parte postremum, ad an-
 tæcos nostros pertinens, die XII. peruenere, quod Bonæ spei appellant, tribus millibus &
 sexcentis miliaribus ab eadem insula distans. Ultra uero æquinoctialē partibus XXXI.
 Vnde per Æthiopicum littus cōuersi, tempestate sex naues disiectæ sunt: sexq; tantum ad
 Zaphalam incolumes adplicuere. Hanc esse putant ex argumentis, quæ Salomonis libris
 Ophir appellatur, ob auri uenas magna copia repertas. Hic etiam nudi degūt sine lege, aut
 deo, atro colore, modica uoce, & anthropophagi: aurum tantū ferentes, quibus dominatur
 rex Quilloæ, urbis sitæ in littore Arabico, ad quā inde peruenerunt: ex eiusq; in amicitiam
 conciliati literis Arabicis, ad regem postea Melindæ in eodem littore, qui ambo citra ru-
 brum mare in finibus presbyteri Ioannis cōsistunt, quem Abecum uocant, quod ferratum
 significat. Nam ferro candente ac stigmate in ore notati loco baptismatis existunt. Melin-
 dæ igitur regis fauore duceq; Callicuti portum contigerunt, sexto postquam domo disces-
 serant mense, itinere miliarium XII. milliū, eo longiore, quod non recto, sed obliquo cur-
 su procedere sit opus. Hoc enim emporium Indiæ primum est, quod ex Taprobana uicina,
 cæterisq; circa nationibus, aromata, mercesq; aliæ cōuehantur: situm supra Canticolpum,
 sinum Ptolemæo uocatū, ubi sunt Indi fluminis ostia. Inter Melindam uero & Callicutum
 per idem littus regnum est Magadassi, quæ urbs equis optimis abundat. Deinde angustia
 maris rubri sex ferme miliarium, quæ insulam habet Zugaterram: ulterius uero in ore ma-
 ris Persici altera insula Culphar, deinde Agramutium: his duabus rex Saracenus ac Ma-
 humetanus imperat, copiaq; margaritarum & equorum reperitur. Post has Cambaia ciui-
 tatis rex potētissimus, simul & mercium omnium opulentia ditissimus, in Indiæ Arabiaq;
 confinibus, qui proximis ante annis ex idololatra factus est & ipse Mahumetanus. Lusita-
 ni igitur, quum ad Callicuti portum peruenissent, acceptis obsidibus, regem adeunt, eiusq;
 amicitiam donis sibi conciliant: fuere autem aurea, argenteaq; uasa, aulæ affabre picta, pul-
 uilli, & umbraculum ex aureo panno. Pauloq; post ob mercatorum ibidem degentiū in-
 uidiā, falsa referentiū, in suspicionem uenere, eorumq; causa Christiani per tumultū plu-
 res cæsi fuerunt. Quare inde soluentes naues regias X. incenderunt. Deinde ulterius mil-
 liaribus CXX. urbem Colchinum petiere: nam & Colchinum sinum, & Colchos alteros
 in hac parte Ptolemæus ponit: huius regem amicum reperiūt, alteriq; inimicum, eiusq; au-
 xilio negocia transigunt. Hic enim magnum Christianorum numerum S. Thomæ uocato-
 rum uidere licet, quorum sacerdotes in magna degunt uitæ abstinentiā, inq; templis eorum
 crux tantum reperitur: sacrificāt pane azymo, ac uino ex uua passa & aqua expresso, quod
 cætero careant. Apostoli corpus hinc procul CCC. miliaribus situm est apud oppidum
 Mailapur, haud sane magnum, gentibus Sultano subiectis custoditum, quod oraculi causa
 uicinis populis magnopere aditur, præsertim Malchinæ urbis apud Gāgem fluuium sitæ,
 ubi aloes & ficilium pulcherrimorum, tum gemmarum copia conspicitur. Lusitani autem
 ubi naues LXX. eorum hostis Callicuti regis aduersus uenientes uidissent, subito cōsilio
 abire coacti cum obsidibus Colchini, & sex tantum saluis nauibus mercibus oneratis, XVI.
 mense quàm discessere domum reuerterunt. Hemanuel uero IIII. obiter naues, priores ue-
 stigiarum: quatuor ante mensibus præmiserat. Hæ duas primo naues Saracenorū compre-
 hensas, deinde aliam regis Callicuti mercibus plenam cremauerunt, aufæq; cum maiore il-
 lius classe congregi uictrices discessere: nec mirum, quum illæ ex arūdinibus magna ex par-
 te contextæ sint: locoq; clauorum bitumine connexæ: nostris autem collatæ longe robore
 inferiores existunt. Eodem insuper anno rex idem naues misit XXXV. armis munitas cum
 Petro Aluezcabrale præfecto, qui primis etiam præfuit: quarū sex ad oræ maris rubri obsi-
 dionem remansere. Cæteræ iter sequentes ubi aliquandiu Callicutum terra marisq; popu-
 lando infestauere, Colchini regem repetunt: ac redditis obsidibus, acceptisq; quos ipsi ad-
 miserant, donis insuper cumulauerūt. Fuere autem, corona aurea gemmis ornata, uasa duo
 argentea, serici purpurei copia ad uestes, duo tapetia, totidem aulæa pulcherrime discrimi-
 nata, tentorium castris idoneum opere sumptuoso, quibus ille libēter acceptis, domum eo-
 rum procuratori perpetuo adsignauit. Insuper Hemanueli dona & ipse alia remisit. Ex his
 itaq; decem partim apud Callicutum, partim apud Cananorū mercibus onerant. Est enim

Promontoriū
Bonæ spei,

Zaphala
Ophir

Quilloæ rex
Melindæ rex
Presbyter
Ioannes
Abecus
Callicutum

Magadassi
Zugaterra
Gulphar
Agramutium
Cambaia

Colchinum

S. Thomæ
corpus.

Mailapur
Malchinæ
apud Gāgem

Cananori rex

A hoc aliud

hoc aliud Indorum emporiū in eodem littore uersus Arabiam, cui rex item idololatra præ-
 est, cuius regem post Colchinum amicissimum habuerunt. Cum his itaq; anno insequente
 domum reuertunt: reliquæ ex mandato regio, ut bellum contra Callicutum prosequeretur
 relicta, quæ maxima in eius portu incommoda intulere, naues Saracenorum XXXVII
 mercibus plenas diuerso tempore cremauerunt, ex quarum præda onustas domum IIII,
 remiserunt. Quumq; ad colloquium de pace cum rege uenissent, minime conuenerunt: pete-
 bant em̄ ante omnia, ut duos Romanos transfugas redderet. Naues aut quæ mare rubrum
 obsidebant, testabantur omnem oram fama perterruisse. Hemanuel interea XII. rursus a-
 lias in Indiam eodē misit itinere, quæ Melindo regi in primis muneribus gratias referrent.
 Fuere autem equi phaleræ cum ephippio & calcaribus, ex serico, argentoq; & auro labora-
 tæ: pannus rufatus, & sericum purpureum; quantum ad uestem amplissimam satis: puluil-
 liq; & thoral & umbraculum ex auro fulgentiq; panno: quibus ille lætatus ac in littore a-
 riete more suo immolato, VII. festos egit dies: in quibus Lusitanos rerum omnium copia
 gratis pauit, præterquam panibus, quibus carent. Mox de moribus, de situ Callicuti supra
 narraui. Latitudo eius poli X. partium existit, sine mœnibus domus sparsæ, attamen mar-
 moreæ pleræq; calceq; constructæ, ac palmis contactæ. Fructibus omnis generis abūdant,
 præterquam olea, folijs nunquam deciduis, cynamomū inter ligna urentes: arborq; apud
 eos una, unde oleum, mel, uinum, acetum, funes quoq; demetunt. Fructū insuper citri ma-
 gnitudine ficus habent, ager aquis salientibus irriguus. Homines semicolorati. Rex simul
 & omnis nobilitas nudi superiora incedunt, tantum pubetenus serico aut tenuibus amicti-
 linteis, cum scuto & stricto ense in summo latiore: barba quoq; depexa ac pileo. Fœminæ
 eodem item modo uestitæ sparsis tamen crinibus. Bis in die uestuntur, oriza, lacte, butyro,
 saccharo, ac fructibus: aquamq; potant. Virgines ante connubium prostituuntur, prima nor-
 cte cum sacerdotibus iacent, una pluribus collocatur. Rex tamen duas habet: quæ illo ab-
 sente cum sacerdotibus & ipsæ cubitant: quapropter non filij, sed fratris filij succedunt. Vter-
 q; uero sexus tanta corporis munditia, ut ter quotidie ex lege lauent: gemmas ex auribus
 perforatis pendentes habent. Rex lectica defertur, magna mulicorum turba comitatus: ne-
 mine tamen præter certos appropinquante, uulgus nec etiam uidet aut adloquitur. Adlo-
 quentes autem ore demisso, oppositaq; ori manu fantur. In funere autem rex nobilesq; cre-
 mantur: plebes autē tumulatur, cinere caput humerosq; sparsa. Adorant idola, incantatio-
 nibus dediti: scribunt stylo ferreo in folijs palmarum: literis utuntur Arabicis & Chaldeis.

Bragmanes Bragmanes eorum philosophi, sic hodie quoq; appellati, ueterem retinent ritum in rerum
 omnium abstinentia uiuentes. Iudæos (nam & hoc eodē genus etiam fluxit) male tractant: at
 contra, Christianos honorant: eisq; de uia decedunt. Cæterum inquilinorum aduenarumq;
 negociatorumq; magna ibi copia, ex Mecha, Babylonia, Ægypto, Persia, aromata, fictilia,
 gemmasq; uendunt. Inter hos Guzerati quidam uocati, idololatra, corporeq; atru, a bu-
 bula omnino abstinent, bouemq; occidere nefas putant. Estq; hodie puer Indus in domo
 cardinalis Vlyxiponensis, ex ea regione aduectus, hac adeo obstinatus superstitione, ut nul-
 lo pacto abduci queat. Nummis utuntur Venetis aureis. Mense autem Nouemb. inde na-
 ues soluentes mercibus oneratæ Mecham tendunt, metropolim in Arabico littore, ubi cor-
 pus Mahumeti. Inde quoq; Babylonem Ægypti, post Alexandriam, postremo Venetias.

Mecha

Narsingua Versus autem mediterraneam in Callicuti finibus Narsingua est oppidum, equis, elephan-
 tisq; referta, in qua coniuges in uirorum sepulcris cremantur. Hæc igitur omnia dei opti-
 mi benignitate & Hemanuelis regis uirtute nobis patefacta, quæ iam ex fama peruulgata,
 partim etiam ex ipsius regis epistola quadam deprehenduntur, qui ad ultimū naues etiam
 XXX. eodē misit, mandans uti aliquo modo, Taprobanam, quam Cielam nunc uocant, ex-
 plorent: quò tandem cursum quandoq; dirigere spes erit haud longa. Sultanus autem Æ-
 gyptius ereptum sibi dolens uectigal reliquorum iam Christianorum, Alexandream huius
 gratia mercis adeuntium, proximis annis ad Iulium pontificem oratorem denunciaturū mi-
 sit, nisi abstineant, se quoq; Hierosolymitanum iter prohibitorum. Huius itaq; laudis amu-
 li nautæ Hispani, qui sub Ferdinandi regis auspicijs agunt, duce Christophoro Columbo,
 anno MCCCCXCVI. à Gadibus soluentes ad DCCC. milliaria inter Zephyrum & au-
 strum, unam ex fortunatis Canariam reppererunt, canibus magnis, ut ait Plinius unde no-
 men accepit, tum palmis cariotas ferentibus, nuceq; pinea ac melle refertam. Nunc autem

Canaria
insula.

De moribus
 Indic

Bragmanes

Mecha

Narsingua

Taprobana

Ciela

Canaria

insula.

IVLIV
 TRIBIS ROMAE
 COMMENTA

reclina
 gemm
 scriptu
 enim ad
 exortio
 bus colu
 goria, a
 diebus
 pius reit
 spere par
 maximum colerac
 Atq; ut alio, jam
 Apolloni ex
 simum Carones diu
 nabis exempla tradunt
 lumen, quod nunq
 ferentur: & cum postea
 seculi felicitate, tam
 cuparibus omnibus o
 quæ pempis peperit fa
 uis, non tunc non me
 regere, huiusque partes erui
 uis, huiusque partes erui
 uis, huiusque partes erui

ANTHROPOLOGIA

- Atratinus* Sallustij, & audaciam in translationibus: ex Tranquillo. Atratinus accusator fuit Cælij, ut in oratione Ciceronis apparet, qui male à quibusdā Atracinus scribitur: nam is Varro fuit.
- Aurelia gens* AVRELIAM gentem ex Sabinis oriundam à sole dictam putant, quod ei publice à populo Romano datus sit locus, in quo sacra fuerant Soli, qui prius Auselij, sicut Valesij dicebantur. Festus. Ausonius sophista scripsit epistolas & alia quædam ad Nonnum, ut ait Suidas. Alius poeta Gallus, patria Burdegalensis, cuius extant epigrammata. Augeas Comicus Atheniensis mediæ comædiæ, ut author Athenæus. Augeam regem in Geographiâ narraui. AVGVSTAE coniuges dicebantur imperatorum, sed & mater castrorū quoadq; honoris gratia ex S.C. Diuæ autem, ac diuæ, tantum post mortem. Augustarum nomina hæc sunt. Liua Augusti. Agrippina Agrippæ, postea Iulia Augusti filia, Tyberij. Lollia Paulina Caij. Messalina & Agrippina Claudij. Octauia & Sabina Poppea Neronis. Lepida Galbæ. Pompeia Sabina Othonis. Petronia Vitellij. Flauia Domitilla Statilij Capellæ filia Vespasiani. Marcia Furuilla Titi. Domitia Domitiani. Plotina Traiani. Sabina Hadriani. Faustina Antonij Pij. Faustina filia M. Aur. Antonini. Lucilla L. Antonini Veri. Iulia Seueri. Eadem priuigno nupsit Caracallæ. Theodora & Helena Constantij. Fausta Constantini. Eusebia Constantij. Helena filia Constantini uxor Iuliani. Charito Iouiniani. Seuera & Iusta Valentiniani. Dominica Valentis. Galla Placidia Theodosij. Eudocia Arcadij. Eudocia Theodosij iunioris. Eudoxia Valentiniani iunioris. Pulcheria Martiani. Verna Leonis magni. Areta Zenonis. Euphemia Iustini. Theodora Iustini iunioris. Anastasia Tyberij. Constantiana Mauricij. Leontia Phocæ. Flauia Eudocia Heraclij. Martina Constantini iunioris. AVREA uirgo apud Parisios cœnobio uirginum præposita ab Eligio eiusdem ciuitatis præfule, imperante Heraclio, ambo inter sanctos relati. Fuit & alia huius nominis martyr inter comites Vrsulæ. Autolycus Mercurij seu Deucalionis filius, & maternus Vlyssis auus, ut Homerus & item Plato in primo de republica testatur, furtorum nomine insignis. Martialis: Non fuit Autolyçi tam piceata manus. Alter fuit conditor Sinopis, & comes Iasonis, apud Strabonem: tertius athleta, nobilis Pancratistæ, cuius statuam in Prytæneo fuisse author est Pausanias: meminit & Plinius huius artis libro XXXIII. Cap. VIII.

RAPHAELIS VOLATERRANI COMMENTARIORVM VRBANORVM LIB. XIII.

Babylas
Bacchylides

Bacchus

Bairon
Balbi

Barbi
Balbina
Barbara

Bardifanes

ABYLAS Præful Antiochenus, quem & uitæ meritis & doctrina præstantissimum Eusebius sæpe in historia commemorat. Bacchylides poeta lyricus, Cous genere, filius Medonis nati Bacchylide Athleta, ut ait Suidas. Aelianus autem de uaria historia tris huius nominis ponit: hunc primum, alium Atheniensem, tertium Arcadem. Bacchus alibi mihi narratur. Est & martyr nomen qui unâ cum Sergio sub Diocletiano apud Euphratem passus est: ambo enim ordines in exercitu imperatoris ducebant. Bairon historicus scripsit breuiarium rerum ab Alexandro gestarum. Suidas. Balborum & Barbarorum Romæ familiæ fuerunt. Lucilius Balbus in dialogo de natura ponitur apud Ciceronem. Stoicorum partes adsumens. Cosmus cardinalis Vrsinus nummum ante hos annos habebat antiquum: ubi C. Barbi cuius Romæ nomen inscriptum fuerat. Balbina uirgo Romana & martyr, Quirini filia, liberata à struma uitio per Alexandrum Pontificem sepulta in uia Appia iuxta patrem, qui ambo sub Traiano sunt passi. Barbara uirgo Nicomediensis Dioscori nobilis uiri filia, à quo in turrim est coniecta, quod se Christianam profiteretur: ac post omnibus probris nudatum conuerberatumq; corpus, ab eodem ad præsidem ducta, iugulataque in eadem urbe sub Maximiano est. De nummum Venetijs quò deinde translata fuit, nunc condita. Bardifanes Mesopotamiæ præful, Syrorum lingua doctissimus, & uehemens dialecticus, aduersus Marcionem patriâ lingua scripsit: sed & Græce ad Antoninum, sub quo fuit, librum de fato, aliaque complura, ut ait Eusebius